

«Ішкі су жолдарында кеме жүргізу» кәсіби стандарты

1. Жалпы ережелер

1. «Ішкі су жолдарында кеме жүргізу» кәсіби стандарты білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындардағы персоналды оқытуға, білім беру мекемелеріндегі қызметкерлер мен түлектерді сертификаттау үшін материалдар әзірлеуге, персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге арналған.

Осы кәсіби стандартының негізінде ұйымдар ішкі қолдану үшін кәсіптік білімнің деңгейін нақтылаумен қызметкерлерге корпоративтік кәсіби стандарттарын, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру ерекшеліктерін, қызметкерлердің жауапкершілігін ескере отырып, еңбек функциялары, білімдері, машықтары тізімін әзірлей алады.

2. Осы кәсіби стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) біліктілік – қызметкердің нақты еңбек функцияларын сапалы орындауға дайын болу дәрежесі;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілік, стандартты еместік, жауапкершілік мен дербестілік өлшемдері бойынша сараланатын қызметкердің даярлығы мен құзыретінің деңгейіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) кәсіби кіші топ – еңбек функцияларының және оларды орындау үшін қажетті құзыреттердің біртұтас жиынымен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы;

4) кәсіби стандарт – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейіне, құзыреттеріне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

5) кәсіби топ – жалпы интеграциялық негізі бар және оларды орындау үшін еңбек функцияларының және құзыреттерінің ұқсас жиынтығын болжайтын кәсіби кіші топтардың жиынтығы;

6) кәсіп – арнайы дайындық нәтижесінде игерілетін және білім туралы тиісті құжаттармен расталатын белгілі бір білімді, білікті және тәжірибелік дағдыларды талап ететін адамның еңбек қызметіндегі кәсіптерінің негізгі түрі;

7) құзырет – еңбек қызметінде білімдерді, икемдерді және тәжірибені қолдану қабілеттігі;

8) салалық біліктілік шеңбері – салада танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау;

9) ұлттық біліктілік шеңбері – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау.

3. Осы кәсіби стандартта келесі қысқартулар пайдаланады:
- 1) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
 - 2) АРОҚ – автоматты радиолокациялық орнату құралдары;
 - 3) БА – басшылар, мамандар және басқа қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамасы;
 - 4) ЭКНАЖ – электрондық-картографиялық навигациялық-ақпараттық жүйе.

2. Кәсіби стандарттың төлқұжаты

4. Кәсіби стандарттың атауы: Ішкі су жолдарында кеме жүргізу;
5. Кәсіби стандартты әзірлеу мақсаты: қызметкерлердің еңбек функцияларын, олардың білігіне, дағдыларына, білімдері мен біліктіліктеріне қойылатын тиісті талаптарын жүйелі және құрылымдық сипаттау;
6. Кәсіби стандартты қысқаша сипаттау: «Ішкі су жолдарында кеме жүргізу» ішкі су көлігінің кемелерін бағыттауды басқаруды, су көлігі саласында кеме жүзудің қауіпсіздігін қамтамасыз етуді қамтиды.
7. Негізгі топ: Көлік
8. Кәсіби топ: Су көлігі
9. Кәсіби кіші топ: Теңіз және өзен көлігі.

3. Кәсіптер карточкалары

10. Кәсіптер тізілімі:
- Лоцман, СБШ бойынша 5-6 біліктілік деңгейлері;
Капитан, СБШ бойынша 5-8 біліктілік деңгейлері;
Штурман, СБШ бойынша 3-4 біліктілік деңгейлері;
- Кәсіптер карточкалары осы кәсіби стандартқа 1-қосымшада келтірілген.
Кәсіби біліктілік картасы 2-қосымшада келтірілген.

«Ішкі су жолдарында кеме жүргізу»
кәсіби стандартына
1-қосымша

КӘСІП КАРТОЧКАСЫ: «Лоцман»

Код	3142 «Капитандар және лоцмандар»
Кәсіп	Лоцман
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	3. Практикалық тәжірибе және/немесе кәсіби дайындық (білім беру ұйымдарының базасындағы бір жылға дейінгі кәсіби даярлық бағдарламалары бойынша курстар немесе кәсіпорында оқыту) Жалпы орта білімі немесе негізгі орта білім базасындағы техникалық және кәсіби білімі болуында практикалық тәжірибесіз
БА бойынша біліктілік деңгейі	Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникациялар министрінің 09.03.2004 жылғы № 111-1 бұйрығымен бекітілген азаматтарды теңіз лоцмандары ретінде жұмысқа жіберу үшін біліктілік талаптарына сәйкес жұмыс өтіліне қойылған талаптарынсыз кеме жүргізуші мамандығы бойынша орта теңіз арнайы білім. Қазақстан Республикасының азаматтығы және теңіз кемелерінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы тиісті медициналық комиссияның қорытындысы болуы
Еңбек функциялары	1) Ішкі су жолдарының телімдері бойынша кемелерді лоцмандық өткізу; 2) Кеме жүрерлік су жолдарының телімдер жағдайына бақылау жасау; 3) Кеме жүрерлік жол жоспарының әзірлеуіне, бекітілуіне және түзетілуіне қатысу; 4) Жолаушылар мен жүктерді тасымалдаудың қауіпсіздік ережелері сақталуына, қоршаған орта қорғалуына бақылау жасау.
1-еңбек функциясы: Ішкі су жолдарының телімдері бойынша кемелерді лоцмандық өткізу	Білігі мен дағдылары: 1. Навигацияның, фарватердің жергілікті шарттарын, кез келген қиындықтың кеме қатынасының аудандарында жүзу жағдайын бағалау; 2. Навигациялық және синоптикалық карталарды пайдалану. 3. Әр түрлі жағдайларда орналасқан жерін келесі әдістермен анықтау: а. Астрономиялық әдістер; б. Жағалау тұспалдарды, тиісті карталарды, теңізде жүзушілерге хабарлау және орналасу орнын анықтаудың дәлдігін бағалау құралын қоса пайдалану; в. Заманауи радионавигациялық құралдарды пайдалану, олардың жұмыс ұстанымдарын түсіну, шектеулерді, қате көздерін, дұрыс емес көрсеткіштерді анықтау және орналасқан орнын дәл анықтау үшін түзету әдістерін меңгеру; 4. Іздестіру-құтқару операцияларды ұйымдастыру және басқару, әсіресе, лоцмандық өткізу ауданында апат орын алу жағдайында; 5. Кеме жүзу қауіпсіздігін және кеме мені лоцмандық өткізу кезінде ернеуде орналасқан адамдардың қауіпсіздігін

	<p>қамтамасыз ету;</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден алатын, радиолокаторды қоса, навигациялық ақпаратты бағалау; 7. Дабылдар бойынша кестеге сәйкес экипаж әрекеттерін ұйымдастыру және басшылық ету; 8. Әр түрлі гидрометеорологиялық және навигациялық шарттарда кеме мені басқару және икемділік жасау; 9. Кеменің күш қондырғыларының, сондай-ақ жолдың барлық бағытына кеменің қауіпсіз жылдамдығын таңдау үшін қозғалтқыш қондырғысын ара қашықтықтан басқару жүйесінің жұмыс принциптерін және техникалық сипаттамаларын меңгеру.
	<p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Ішкі су көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 06 шілдедегі заңы 2. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 15 маусымдағы Су кодексі; 3. «Кемелердегі қызмет жарғысы» Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму жөніндегі министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы бұйрығы; 4. «Ішкі су жолдары бойынша жүзу ережелері» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 22 шілдедегі қаулысы; 5. «Қазақстан Республикасы Кемелердің мемлекеттік тізілімінде мемлекеттік тіркелуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарына диплом беру және аттестаттау ережелері» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму бойынша министрінің м.а. 2015 жылғы 27 наурыздағы бұйрығы; 6. Кеме қатынасы бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге құқықтық актілер, әдістемелік және орындалатын жұмыс мәселелері, еңбекті ұйымдастыру негіздері бойынша басқа әдістемелік материалдар; 7. Ішкі су жолдарының арнайы лоциясы; 8. Кеме мен су ағының өзара әрекеттесуі, кеме жүрерлік, жағалау және жүзу жағдайын анықтау; 9. Навигациялық құралдар және навигациялық-гидрографиялық, гидрометеорологиялық, геофизикалық, астрономиялық және әр түрлі анықтамалық деректерден тұратын кеме жүргізуге арналған басқа да басылымдар; 10. Навигациялық аспаптар және карталар; 11. Штаттық құтқару құралдары; 12. Су жолдарында оқиғаларды тергеу бойынша әдістемелік және нормативтік-құқықтық құжаттама.
<p>2-еңбек функциясы: Кеме жүрерлік су жолдарының телімдері</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме жүрерлік су жолдарының телімдер жағдайын тексеру және бақылау; 2. Кеме өту үшін терең сулар телімдерін табу, әсіресе, кеме

<p>жағдайына бақылау жасау;</p>	<p>жүрерлік жағдайы мен арнайы лоция жоқ өзендер телімдерінде;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Кеме жүрерлік трассасының тұрақты жағдайын бағалау; 4. Ішкі сулар телімдерінің экологиялық шарттарына жол жұмыстарының әсерін бағалау; 5. Кеме жүрерлік телімдердің тереңділігін өлшеу; 6. Навигациялық қоршау болуын, орналастыру жағдайын және дұрыстылығын тексеру және бақылау: <ol style="list-style-type: none"> а. жүзетін (бакендер, буйлар, белгілер, межелер), б. жағалау (жарма, белес, жүріс, көктемгі белгілер), в. шлюздардан, таяз жерлерден кемелерді өткізу кезекшілігін реттеу үшін жағалау жағдайдың дабылдары (бағдаршамдар, семафорлар), кеме жүрісінің тереңдігі, еңі туралы, теңіз дауылы туралы хабарлау және көрсету үшін дабылдар (сигналдық және дауылдық діңгектер), құбырларды, кәбілдерді, сондай-ақ ауа кәбілдерін түбінде салу жерлерін белгілеуге арналған жол белгілері және дабылдар.
<p>3-еңбек функциясы: Кеме жүрерлік жол жоспарының әзірлеуіне, бекітілуіне және түзетілуіне қатысу;</p>	<p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Су деңгейінің құбылыстарының белгілерін және өзен ағынының бағытын және жылдамдығын анықтау; 2. Су асты қауіптерден кеме жүрісін сақтау ұстанымдары және кемелердің қауіпсіз қозғалысының бағыттарын көрсету принциптері; 3. Жүкті кемелердің пайдалану және құрылымдық шектеулері. 4. Стандартты жүкті кемелердің ең маңызды құрылымдық элементтерінің бекімдігі тұрғысынан шектеулер. 5. Қауіпті жүктерді тасымалдау бойынша ұлттық және жергілікті ережелері, талаптары, кодекстері және ұсынымдары. 6. Өзендердің қиын телімдерінде кеме жүрерлік шарттарын жақсарту әдістері; 7. Тереңдікті, топырақ қабатының сипатын өлшеу тәсілдері және құралдары. <p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Су жолдарын салудың тиісті әдістерін қолданумен кез келген жағдайларда рейсті жоспарлау. 2. Министрлікпен бекітілген ішкі су жолдарына қызмет көрсету, жақсарту және дамыту бойынша техникалық тапсырманың негізінде әзірленген жол жұмыстарының жоспарларына және су жолдарының бас инженерімен бекітілетін кеме жүрерлік жағдайларын жақсартудың перспективалық сұлбаларына сәйкес кеме жүрерлік жолдың жоспарын орындау; 3. Кеме жүрерлік жолдың жоспарын орындау бойынша есепке алуды және есептілікті жүргізу; 4. Ішкі су жолдарында кеме жүрерлік жағдайын тексеру, есепке алу және бақылау: <ol style="list-style-type: none"> а. су асты қауіптерінен кеме жүрісін қорғау,

	<p>б. кеме жүрісінің бағыттарын, яғни кемелердің қауіпсіз қозғалысын көрсету.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Жер жасақтарының жұмыс жоспарларына сәйкес түп тереңдету және түп тазарту жұмыстарын жүргізуді қадағалау; 6. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдығының және навигациялық жүйелерінің мазмұнына қойылатын талаптардың сақталуын бақылау; 7. Ішкі су жолдарында өлшеу бойынша іс шараларды жүргізуді, кеме жүрісінің көлемдерін есепке алу; 8. Су жолдары кәсіпорындарының барлық құрылымдарымен, оның ішінде навигация қызметімен, жол телімдеріндегі өндірістік қызметтермен, түзету жұмыстарының бөлімшелерімен өзара әрекеттесу; 9. Тұрақты негізде кеме жолдарының жағдайын жақсарту мақсатында кеме жүрерлік жолдарының жоспарын түзету бойынша уақытылы ескертулер.
	<p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіптік жағдайларды бірлескен жүйелік талдау мен жобалау негізінде кеме жүрерлік жолын жоспарлау; 2. Жалпы және өзен лоциясы; 3. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдығының ішіндегісіне және навигациялық жүйелерін пайдалануға қойылатын талаптар; 4. Кеме жағдайлары, технологиялық тәртіптер мен жабдықтың жағдайы туралы ақпаратты қабылдау, тапсыру және пайдалану тәртібі; 5. Технологиялық үдерістерді жүргізу шеңберінде техникалық құжаттаманы әзірлеу және верификациялау; 6. Су жолдары кәсіпорындарының барлық құрылымдарының функцияларын түсіну; 7. Дайындалған реттеу шешімдерін орындауды жоғары тұрған деңгейдің персоналымен келісу; 8. Ішкі су жолдарында жоспарлау және жобалау бойынша әдістемелік құжаттама; 9. Ішкі су көлігі кәсіпорындарының бөлімшелерінің және қызметтерінің жұмысын жаңарту және жетілдіру бойынша шараларды әзірлеу және енгізу әдістемелерін, тәсілдерін және қалыптарын меңгеру.
<p>4-еңбек функциясы: Жолаушылар мен жүктерді тасымалдаудың қауіпсіздік ережелері сақталуына, қоршаған орта қорғалуына бақылау жасау.</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корпустағы отырғызу, тұрақтылық пен кернеуге бақылау жасау: <ol style="list-style-type: none"> а. Кеменің операцияларын тиімді басқару үшін отырғызуға, тұрақтылыққа әсер ететін факторлардың, теориялар мен кеме құрылғысының негізгі ұстанымдарын қолдану, б. Қауіпсіз отырғызуды және тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қолдану; 2. Су көлігі мен су ресурстары саласындағы Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің

	<p>талаптарын, суда адам өмірін сақтауды, су ортасын, экологиялық қауіпсіздікті қорғауды қамтамасыз ету бойынша шаралар орындалуын сақтау және бақылау;</p> <p>3. Кеме жолаушыларының және экипаж мүшелерінің қауіпсіздігін, құтқару құралдарының және өрт сөндіру жүйесі құрылғыларының және қауіпсіздіктің басқа жүйелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету:</p> <p>а. Өртпен және кеме қалдыруымен күресу бойынша оқуларды ұйымдастыру,</p> <p>б. Құтқару құралдарын және құрылғыларын, өрт сөндіру жүйесін және қауіпсіздіктің басқа жүйелерін пайдалану жағдайында ұстау,</p> <p>в. Апат жағдайында кемедегі барлық тұлғаларды қорғау үшін қолдану қажетті іс-әрекеттер,</p> <p>г. Өрттен, жарылыстан, соғылудан және тұрып қалудан кейін кемеңі құтқару және зақымдану салдарын жою бойынша іс-әрекеттер;</p> <p>4. Апатты және басқа төтенше жағдайларда іс-әрекеттердің жоспарын және кеме өміршендігіне күресу бойынша сұлбаларды әзірлеу;</p> <p>5. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру және басшылық ету.</p> <p>6. Кеме қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p>
<p>Жеке құзыреттіліктерге қойылатын талаптар</p>	<p>Білімі:</p> <p>1. Тұрақтылық және батпағандық туралы ақпарат;</p> <p>2. Кеме өміршендігіне күресу ұстанымдары, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдары;</p> <p>3. Жазатайым оқиғаларда алғашқы медициналық көмекті көрсету бойынша ережелер.</p> <p>Жақсы денсаулық Өзін ұстай білушілік, өзін басқара алатындық, өзін ұйымдастыра алатындық Ұйымдастыру, коммуникативтік, талдамалы қабілеттер</p>
КӘСІП КАРТОЧКАСЫ: «Лоцман»	
<p>Код</p>	<p>3142 «Капитандар және лоцмандар»</p>
<p>Кәсіп</p>	<p>Лоцман</p>
<p>СБШ бойынша біліктілік деңгейі</p>	<p>4. Негізгі орта білім базасындағы техникалық және кәсіби білімі болуында және практикалық жұмыс тәжірибесі Жоғарлатылған деңгейдің (қосымша кәсіби дайындық немесе ортадан кейінгі білім) техникалық және кәсіби білім болуында практикалық тәжірибесіз</p>
<p>БА бойынша біліктілік деңгейі</p>	<p>Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникациялар министрінің 09.03.2004 жылғы № 111-1 бұйрығымен бекітілген азаматтарды теңіз лоцмандары ретінде жұмысқа жіберу үшін біліктілік талаптарына сәйкес лоцман немесе капитанның аға көмекшісі лауазымдағы жұмыс өтілі, кеме жүргізуші мамандығы бойынша орта теңіз арнайы білімі. Қазақстан Республикасының азаматтығы</p>

	және теңіз кемелерінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы тиісті медициналық комиссияның қорытындысы болуы
Еңбек функциялары	1) Ішкі су жолдарының телімдері бойынша кемелерді лоцмандық өткізу;
	2) Кеме жүрерлік су жолдарының телімдер жағдайына бақылау жасау;
	3) Кеме жүрерлік жол жоспарының әзірлеуіне, бекітілуіне және түзетілуіне қатысу;
	4) Жолаушылар мен жүктерді тасымалдаудың қауіпсіздік ережелері сақталуына, қоршаған орта қорғалуына бақылау жасау.
1-еңбек функциясы: Ішкі су жолдарының телімдері бойынша кемелерді лоцмандық өткізу	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навигацияның, фарватердің жергілікті шарттарын, кез келген қиындықтың кеме қатынасының аудандарында жүзу жағдайын бағалау; 2. Навигациялық және синоптикалық карталарды пайдалану. 3. Әр түрлі жағдайларда орналасқан жерін келесі әдістермен анықтау: <ol style="list-style-type: none"> а. Астрономиялық әдістер; б. Жағалау тұспалдарды, тиісті карталарды, теңізде жүзушілерге хабарлау және орналасу орнын анықтаудың дәлдігін бағалау құралын қоса пайдалану; в. Заманауи радионавигациялық құралдарды пайдалану, олардың жұмыс ұстанымдарын түсіну, шектеулерді, қате көздерін, дұрыс емес көрсеткіштерді анықтау және орналасқан орнын дәл анықтау үшін түзету әдістерін меңгеру; 4. Іздестіру-құтқару операцияларды ұйымдастыру және басқару, әсіресе, лоцмандық өткізу ауданында апат орын алу жағдайында; 5. Кеме жүзу қауіпсіздігін және кеме мені лоцмандық өткізу кезінде ернеуде орналасқан адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету; 6. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден алатын, радиолокаторды қоса, навигациялық ақпаратты бағалау; 7. Дабылдар бойынша кестеге сәйкес экипаж әрекеттерін ұйымдастыру және басшылық ету; 8. Әр түрлі гидрометеорологиялық және навигациялық шарттарда кеме мені басқару және икемділік жасау; 9. Кеме менің күш қондырғыларының, сондай-ақ жолдың барлық бағытына кеме менің қауіпсіз жылдамдығын таңдау үшін қозғалтқыш қондырғысын ара қашықтықтан басқару жүйесінің жұмыс принциптерін және техникалық сипаттамаларын меңгеру. <p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Ішкі су көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 06 шілдедегі заңы 2. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 15

	<p>маусымдағы Су кодексі;</p> <p>3. «Кемелердегі қызмет жарғысы» Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму жөніндегі министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы бұйрығы;</p> <p>4. «Ішкі су жолдары бойынша жүзу ережелері» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 22 шілдедегі қаулысы;</p> <p>5. «Қазақстан Республикасы Кемелердің мемлекеттік тізілімінде мемлекеттік тіркелуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарына диплом беру және аттестаттау ережелері» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму бойынша министрінің м.а. 2015 жылғы 27 наурыздағы бұйрығы;</p> <p>6. Кеме қатынасы бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге құқықтық актілер, әдістемелік және орындалатын жұмыс мәселелері, еңбекті ұйымдастыру негіздері бойынша басқа әдістемелік материалдар;</p> <p>7. Ішкі су жолдарының арнайы лоциясы;</p> <p>8. Кеме мен су ағының өзара әрекеттесуі, кеме жүрерлік, жағалау және жүзу жағдайын анықтау;</p> <p>9. Навигациялық құралдар және навигациялық-гидрографиялық, гидрометеорологиялық, геофизикалық, астрономиялық және әр түрлі анықтамалық деректерден тұратын кеме жүргізуге арналған басқа да басылымдар;</p> <p>10. Навигациялық аспаптар және карталар;</p> <p>11. Штаттық құтқару құралдары;</p> <p>12. Су жолдарында оқиғаларды тергеу бойынша әдістемелік және нормативтік-құқықтық құжаттама.</p>
<p>2-еңбек функциясы: Кеме жүрерлік су жолдарының телімдері жағдайына бақылау жасау;</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Кеме жүрерлік су жолдарының телімдер жағдайын тексеру және бақылау;</p> <p>2. Кеме өту үшін терең сулар телімдерін табу, әсіресе, кеме жүрерлік жағдайы мен арнайы лоция жоқ өзендер телімдерінде;</p> <p>3. Кеме жүрерлік трассасының тұрақты жағдайын бағалау;</p> <p>4. Ішкі сулар телімдерінің экологиялық шарттарына жол жұмыстарының әсерін бағалау;</p> <p>5. Кеме жүрерлік телімдердің тереңділігін өлшеу;</p> <p>6. Навигациялық қоршау болуын, орналастыру жағдайын және дұрыстылығын тексеру және бақылау:</p> <p>а. жүзетін (бакендер, буйлар, белгілер, межелер),</p> <p>б. жағалау (жарма, белес, жүріс, көктемгі белгілер),</p> <p>в. шлюздардан, таяз жерлерден кемелерді өткізу кезекшілігін реттеу үшін жағалау жағдайдың дабылдары (бағдаршамдар, семафорлар), кеме жүрісінің тереңдігі, еңі туралы, теңіз дауылы туралы хабарлау және көрсету үшін дабылдар (сигналдық және дауылдық дінгектер), құбырларды, кәбілдерді, сондай-ақ ауа кәбілдерін түбінде салу жерлерін белгілеуге арналған жол белгілері және дабылдар.</p>

	<p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Су деңгейінің құбылыстарының белгілерін және өзен ағынының бағытын және жылдамдығын анықтау; 2. Су асты қауіптерден кеме жүрісін сақтау ұстанымдары және кемелердің қауіпсіз қозғалысының бағыттарын көрсету принциптері; 3. Жүкті кемелердің пайдалану және құрылымдық шектеулері. 4. Стандартты жүкті кемелердің ең маңызды құрылымдық элементтерінің бекімдігі тұрғысынан шектеулер. 5. Қауіпті жүктерді тасымалдау бойынша ұлттық және жергілікті ережелері, талаптары, кодекстері және ұсынымдары. 6. Өзендердің қиын телімдерінде кеме жүрерлік шарттарын жақсарту әдістері; Тереңдікті, топырақ қабатының сипатын өлшеу тәсілдері және құралдары.
<p>3-еңбек функциясы: Кеме жүрерлік жол жоспарының әзірлеуіне, бекітілуіне және түзетілуіне қатысу;</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Су жолдарын салудың тиісті әдістерін қолданумен кез келген жағдайларда рейсті жоспарлау. 2. Министрлікпен бекітілген ішкі су жолдарына қызмет көрсету, жақсарту және дамыту бойынша техникалық тапсырманың негізінде әзірленген жол жұмыстарының жоспарларына және су жолдарының бас инженерімен бекітілетін кеме жүрерлік жағдайларын жақсартудың перспективалық сұлбаларына сәйкес кеме жүрерлік жолдың жоспарын орындау; 3. Кеме жүрерлік жолдың жоспарын орындау бойынша есепке алуды және есептілікті жүргізу; 4. Ішкі су жолдарында кеме жүрерлік жағдайын тексеру, есепке алу және бақылау: <ol style="list-style-type: none"> а. су асты қауіптерінен кеме жүрісін қорғау, б. кеме жүрісінің бағыттарын, яғни кемелердің қауіпсіз қозғалысын көрсету. 5. Жер жасақтарының жұмыс жоспарларына сәйкес түп тереңдету және түп тазарту жұмыстарын жүргізуді қадағалау; 6. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдығының және навигациялық жүйелерінің мазмұнына қойылатын талаптардың сақталуын бақылау; 7. Ішкі су жолдарында өлшеу бойынша іс шараларды жүргізуді, кеме жүрісінің көлемдерін есепке алу; 8. Су жолдары кәсіпорындарының барлық құрылымдарымен, оның ішінде навигация қызметімен, жол телімдеріндегі өндірістік қызметтермен, түзету жұмыстарының бөлімшелерімен өзара әрекеттесу; 9. Тұрақты негізде кеме жолдарының жағдайын жақсарту мақсатында кеме жүрерлік жолдарының жоспарын түзету бойынша уақытылы ескертулер. <p>Білімі:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіптік жағдайларды бірлескен жүйелік талдау мен жобалау негізінде кеме жүрерлік жолын жоспарлау; 2. Жалпы және өзен лоциясы; 3. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдығының ішіндегісіне және навигациялық жүйелерін пайдалануға қойылатын талаптар; 4. Кеме жағдайлары, технологиялық тәртіптер мен жабдықтың жағдайы туралы ақпаратты қабылдау, тапсыру және пайдалану тәртібі; 5. Технологиялық үдерістерді жүргізу шеңберінде техникалық құжаттаманы әзірлеу және верификациялау; 6. Су жолдары кәсіпорындарының барлық құрылымдарының функцияларын түсіну; 7. Дайындалған реттеу шешімдерін орындауды жоғары тұрған деңгейдің персоналымен келісу; 8. Ішкі су жолдарында жоспарлау және жобалау бойынша әдістемелік құжаттама; 9. Ішкі су көлігі кәсіпорындарының бөлімшелерінің және қызметтерінің жұмысын жаңарту және жетілдіру бойынша шараларды әзірлеу және енгізу әдістемелерін, тәсілдерін және қалыптарын меңгеру.
<p>4-еңбек функциясы: Жолаушылар мен жүктерді тасымалдаудың қауіпсіздік ережелері сақталуына, қоршаған орта қорғалуына бақылау жасау.</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корпустағы отырғызу, тұрақтылық пен кернеуге бақылау жасау: <ol style="list-style-type: none"> а. Кеменің операцияларын тиімді басқару үшін отырғызуға, тұрақтылыққа әсер ететін факторлардың, теориялар мен кеме құрылғысының негізгі ұстанымдарын қолдану, б. Қауіпсіз отырғызуды және тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қолдану; 2. Су көлігі мен су ресурстары саласындағы Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарын, суда адам өмірін сақтауды, су ортасын, экологиялық қауіпсіздікті қорғауды қамтамасыз ету бойынша шаралар орындалуын сақтау және бақылау; 3. Кеме жолаушыларының және экипаж мүшелерінің қауіпсіздігін, құтқару құралдарының және өрт сөндіру жүйесі құрылғыларының және қауіпсіздіктің басқа жүйелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету: <ol style="list-style-type: none"> а. Өртпен және кеме қалдыруымен күресу бойынша оқуларды ұйымдастыру, б. Құтқару құралдарын және құрылғыларын, өрт сөндіру жүйесін және қауіпсіздіктің басқа жүйелерін пайдалану жағдайында ұстау, в. Апат жағдайында кемедегі барлық тұлғаларды қорғау үшін қолдану қажетті іс-әрекеттер, г. Өрттен, жарылыстан, соғылудан және тұрып қалудан кейін кемені құтқару және зақымдану салдарын жою бойынша іс-әрекеттер; 4. Апатты және басқа төтенше жағдайларда іс-әрекеттердің жоспарын және кеме өміршендігіне күресу

	<p>бойынша сұлбаларды әзірлеу;</p> <p>5. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру және басшылық ету.</p> <p>6. Кеме қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. Тұрақтылық және батпағандық туралы ақпарат;</p> <p>2. Кеме өміршендігіне күресу ұстанымдары, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдары;</p> <p>3. Жазатайым оқиғаларда алғашқы медициналық көмекті көрсету бойынша ережелер.</p>
Жеке құзыреттіліктерге қойылатын талаптар	<p>Жақсы денсаулық</p> <p>Өзін ұстай білушілік, өзін басқара алатындық, өзін ұйымдастыра алатындық</p> <p>Ұйымдастыру, коммуникативтік, талдамалы қабілеттер</p>
КӘСІП КАРТОЧКАСЫ: «Лоцман»	
Код	3142 «Капитандар және лоцмандар»
Кәсіп	Лоцман
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	<p>5.</p> <p>Техникалық және кәсіби білім (ортадан кейінгі білім), практикалық тәжірибе немесе жоғары білім, қосымша кәсіби білім беру бағдарламалары болуында практикалық тәжірибесіз</p>
БА бойынша біліктілік деңгейі	<p>Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникациялар министрінің 09.03.2004 жылғы № 111-1 бұйрығымен бекітілген азаматтарды теңіз лоцмандары ретінде жұмысқа жіберу үшін біліктілік талаптарына сәйкес кеме жүргізуші мамандығы бойынша жоғары теңіз арнайы білімі, капитанның аға көмекшісінің дипломынан төмен емес, жалпы сыйымдылығы 500 және жоғары тіркелу тоннасымен кемелерде капитан немесе капитанның аға көмекшісі лауазымдағы жұмыс өтілі 5 жылдан кем емес. Қазақстан Республикасының азаматтығы және теңіз кемелерінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы тиісті медициналық комиссияның қорытындысы болуы</p>
Еңбек функциялары	1) Ішкі су жолдарының телімдері бойынша кемелерді лоцмандық өткізу;
	2) Кеме жүрерлік су жолдарының телімдер жағдайына бақылау жасау;
	3) Кеме жүрерлік жол жоспарының әзірлеуіне, бекітілуіне және түзетілуіне қатысу;
	4) Жолаушылар мен жүктерді тасымалдаудың қауіпсіздік ережелері сақталуына, қоршаған орта қорғалуына бақылау жасау.
1-еңбек функциясы: Ішкі су жолдарының телімдері бойынша кемелерді лоцмандық өткізу	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Навигацияның, фарватердің жергілікті шарттарын, кез келген қиындықтың кеме қатынасының аудандарында жүзу жағдайын бағалау;</p> <p>2. Навигациялық және синоптикалық карталарды пайдалану.</p>

	<p>3. Әр түрлі жағдайларда орналасқан жерін келесі әдістермен анықтау:</p> <p>г. Астрономиялық әдістер;</p> <p>д. Жағалау тұспалдарды, тиісті карталарды, теңізде жүзушілерге хабарлау және орналасу орнын анықтаудың дәлдігін бағалау құралын қоса пайдалану;</p> <p>е. Заманауи радионавигациялық құралдарды пайдалану, олардың жұмыс ұстанымдарын түсіну, шектеулерді, қате көздерін, дұрыс емес көрсеткіштерді анықтау және орналасқан орнын дәл анықтау үшін түзету әдістерін меңгеру;</p> <p>4. Издестіру-құтқару операцияларды ұйымдастыру және басқару, әсіресе, лоцмандық өткізу ауданында апат орын алу жағдайында;</p> <p>5. Кеме жүзу қауіпсіздігін және кемеңі лоцмандық өткізу кезінде ернеуде орналасқан адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p> <p>6. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден алатын, радиолокаторды қоса, навигациялық ақпаратты бағалау;</p> <p>7. Дабылдар бойынша кестеге сәйкес экипаж әрекеттерін ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>8. Әр түрлі гидрометеорологиялық және навигациялық шарттарда кемеңі басқару және икемділік жасау;</p> <p>9. Кемеңің күш қондырғыларының, сондай-ақ жолдың барлық бағытына кемеңің қауіпсіз жылдамдығын таңдау үшін қозғалтқыш қондырғысын ара қашықтықтан басқару жүйесінің жұмыс принциптерін және техникалық сипаттамаларын меңгеру.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. «Ішкі су көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 06 шілдедегі заңы</p> <p>2. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 15 маусымдағы Су кодексі;</p> <p>3. «Кемелердегі қызмет жарғысы» Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму жөніндегі министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы бұйрығы;</p> <p>4. «Ішкі су жолдары бойынша жүзу ережелері» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 22 шілдедегі қаулысы;</p> <p>5. «Қазақстан Республикасы Кемелердің мемлекеттік тізілімінде мемлекеттік тіркелуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарына диплом беру және аттестаттау ережелері» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму бойынша министрінің м.а. 2015 жылғы 27 наурыздағы бұйрығы;</p> <p>6. Кеме қатынасы бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге құқықтық актілер, әдістемелік және орындалатын жұмыс мәселелері, еңбекті ұйымдастыру</p>

	<p>негіздері бойынша басқа әдістемелік материалдар;</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Ішкі су жолдарының арнайы лоциясы; 8. Кеме мен су ағының өзара әрекеттесуі, кеме жүрерлік, жағалау және жүзу жағдайын анықтау; 9. Навигациялық құралдар және навигациялық-гидрографиялық, гидрометеорологиялық, геофизикалық, астрономиялық және әр түрлі анықтамалық деректерден тұратын кеме жүргізуге арналған басқа да басылымдар; 10. Навигациялық аспаптар және карталар; 11. Штаттық құтқару құралдары; 12. Су жолдарында оқиғаларды тергеу бойынша әдістемелік және нормативтік-құқықтық құжаттама.
<p>2-еңбек функциясы: Кеме жүрерлік су жолдарының телімдері жағдайына бақылау жасау;</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме жүрерлік су жолдарының телімдер жағдайын тексеру және бақылау; 2. Кеме өту үшін терең сулар телімдерін табу, әсіресе, кеме жүрерлік жағдайы мен арнайы лоция жоқ өзендер телімдерінде; 7. Кеме жүрерлік трассасының тұрақты жағдайын бағалау; 8. Ішкі сулар телімдерінің экологиялық шарттарына жол жұмыстарының әсерін бағалау; 9. Кеме жүрерлік телімдердің тереңділігін өлшеу; 10. Навигациялық қоршау болуын, орналастыру жағдайын және дұрыстылығын тексеру және бақылау: <ol style="list-style-type: none"> а. жүзетін (бакендер, буйлар, белгілер, межелер), б. жағалау (жарма, белес, жүріс, көктемгі белгілер), в. шлюздардан, таяз жерлерден кемелерді өткізу кезекшілігін реттеу үшін жағалау жағдайдың дабылдары (бағдаршамдар, семафорлар), кеме жүрісінің тереңдігі, еңі туралы, теңіз дауылы туралы хабарлау және көрсету үшін дабылдар (сигналдық және дауылдық дінгектер), құбырларды, кәбілдерді, сондай-ақ ауа кәбілдерін түбінде салу жерлерін белгілеуге арналған жол белгілері және дабылдар. <p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Су деңгейінің құбылыстарының белгілерін және өзен ағынының бағытын және жылдамдығын анықтау; 2. Су асты қауіптерден кеме жүрісін сақтау ұстанымдары және кемелердің қауіпсіз қозғалысының бағыттарын көрсету принциптері; 3. Жүкті кемелердің пайдалану және құрылымдық шектеулері. 4. Стандартты жүкті кемелердің ең маңызды құрылымдық элементтерінің бекімдігі тұрғысынан шектеулер. 5. Қауіпті жүктерді тасымалдау бойынша ұлттық және жергілікті ережелері, талаптары, кодекстері және ұсынымдары. 6. Өзендердің қиын телімдерінде кеме жүрерлік шарттарын жақсарту әдістері; 7. Тереңдікті, топырақ қабатының сипатын өлшеу тәсілдері

	және құралдары.
<p>3-еңбек функциясы: Кеме жүрерлік жол жоспарының әзірлеуіне, бекітілуіне және түзетілуіне қатысу;</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Су жолдарын салудың тиісті әдістерін қолданумен кез келген жағдайларда рейсті жоспарлау. 2. Министрлікпен бекітілген ішкі су жолдарына қызмет көрсету, жақсарту және дамыту бойынша техникалық тапсырманың негізінде әзірленген жол жұмыстарының жоспарларына және су жолдарының бас инженерімен бекітілетін кеме жүрерлік жағдайларын жақсартудың перспективалық сұлбаларына сәйкес кеме жүрерлік жолдың жоспарын орындау; 3. Кеме жүрерлік жолдың жоспарын орындау бойынша есепке алуды және есептілікті жүргізу; 4. Ішкі су жолдарында кеме жүрерлік жағдайын тексеру, есепке алу және бақылау: <ol style="list-style-type: none"> а. су асты қауіптерінен кеме жүрісін қорғау, б. кеме жүрісінің бағыттарын, яғни кемелердің қауіпсіз қозғалысын көрсету. 5. Жер жасақтарының жұмыс жоспарларына сәйкес түп тереңдету және түп тазарту жұмыстарын жүргізуді қадағалау; 6. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдығының және навигациялық жүйелерінің мазмұнына қойылатын талаптардың сақталуын бақылау; 7. Ішкі су жолдарында өлшеу бойынша іс шараларды жүргізуді, кеме жүрісінің көлемдерін есепке алу; 8. Су жолдары кәсіпорындарының барлық құрылымдарымен, оның ішінде навигация қызметімен, жол телімдеріндегі өндірістік қызметтермен, түзету жұмыстарының бөлімшелерімен өзара әрекеттесу; 9. Тұрақты негізде кеме жолдарының жағдайын жақсарту мақсатында кеме жүрерлік жолдарының жоспарын түзету бойынша уақытылы ескертулер.
	<p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіптік жағдайларды бірлескен жүйелік талдау мен жобалау негізінде кеме жүрерлік жолын жоспарлау; 2. Жалпы және өзен лоциясы; 3. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдығының ішіндегісіне және навигациялық жүйелерін пайдалануға қойылатын талаптар; 4. Кеме жағдайлары, технологиялық тәртіптер мен жабдықтың жағдайы туралы ақпаратты қабылдау, тапсыру және пайдалану тәртібі; 5. Технологиялық үдерістерді жүргізу шеңберінде техникалық құжаттаманы әзірлеу және верификациялау; 6. Су жолдары кәсіпорындарының барлық құрылымдарының функцияларын түсіну; <p>10. Дайындалған реттеу шешімдерін орындауды жоғары тұрған деңгейдің персоналымен келісу;</p> <p>11. Ішкі су жолдарында жоспарлау және жобалау бойынша</p>

	<p>әдістемелік құжаттама;</p> <p>Ішкі су көлігі кәсіпорындарының бөлімшелерінің және қызметтерінің жұмысын жаңарту және жетілдіру бойынша шараларды әзірлеу және енгізу әдістемелерін, тәсілдерін және қалыптарын меңгеру</p>
<p>4-еңбек функциясы: Жолаушылар мен жүктерді тасымалдаудың қауіпсіздік ережелері сақталуына, қоршаған орта қорғалуына бақылау жасау.</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Корпустағы отырғызу, тұрақтылық пен кернеуге бақылау жасау:</p> <p>а. Кеменің операцияларын тиімді басқару үшін отырғызуға, тұрақтылыққа әсер ететін факторлардың, теориялар мен кеме құрылғысының негізгі ұстанымдарын қолдану,</p> <p>б. Қауіпсіз отырғызуды және тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қолдану;</p> <p>2. Су көлігі мен су ресурстары саласындағы Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарын, суда адам өмірін сақтауды, су ортасын, экологиялық қауіпсіздікті қорғауды қамтамасыз ету бойынша шаралар орындалуын сақтау және бақылау;</p> <p>3. Кеме жолаушыларының және экипаж мүшелерінің қауіпсіздігін, құтқару құралдарының және өрт сөндіру жүйесі құрылғыларының және қауіпсіздіктің басқа жүйелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету:</p> <p>а. Өртпен және кеме қалдыруымен күресу бойынша оқуларды ұйымдастыру,</p> <p>б. Құтқару құралдарын және құрылғыларын, өрт сөндіру жүйесін және қауіпсіздіктің басқа жүйелерін пайдалану жағдайында ұстау,</p> <p>в. Апат жағдайында кемедегі барлық тұлғаларды қорғау үшін қолдану қажетті іс-әрекеттер,</p> <p>г. Өрттен, жарылыстан, соғылудан және тұрып қалудан кейін кемені құтқару және зақымдану салдарын жою бойынша іс-әрекеттер;</p> <p>4. Апатты және басқа төтенше жағдайларда іс-әрекеттердің жоспарын және кеме өміршеңдігіне күресу бойынша сұлбаларды әзірлеу;</p> <p>5. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру және басшылық ету.</p> <p>6. Кеме қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. Тұрақтылық және батпағандық туралы ақпарат;</p> <p>2. Кеме өміршеңдігіне күресу ұстанымдары, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдары;</p> <p>3. Жазатайым оқиғаларда алғашқы медициналық көмекті көрсету бойынша ережелер.</p>
<p>Жеке құзыреттіліктерге қойылатын талаптар</p>	<p>Жақсы денсаулық</p> <p>Өзін ұстай білушілік, өзін басқара алатындық, өзін ұйымдастыра алатындық</p> <p>Ұйымдастыру, коммуникативтік, талдамалы қабілеттер</p>

КӘСІП КАРТОЧКАСЫ: «Лоцман»	
Код	3142 «Капитандар және лоцмандар»
Кәсіп	Лоцман
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	6. Техникалық және кәсіби білім (ортадан кейінгі білім), практикалық тәжірибе немесе жоғары білім, қосымша кәсіби білім беру бағдарламалары болуында практикалық тәжірибесіз
БА бойынша біліктілік деңгейі	Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникациялар министрінің 09.03.2004 жылғы № 111-1 бұйрығымен бекітілген азаматтарды теңіз лоцмандары ретінде жұмысқа жіберу үшін біліктілік талаптарына сәйкес кеме жүргізуші мамандығы бойынша жоғары теңіз арнайы білімі, капитанның аға көмекшісінің дипломынан төмен емес, жалпы сыйымдылығы 500 және жоғары тіркелу тоннасымен кемелерде капитан немесе капитанның аға көмекшісі лауазымындағы жұмыс өтілі 5 жылдан кем емес. Қазақстан Республикасының азаматтығы және теңіз кемелерінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы тиісті медициналық комиссияның қорытындысы болуы
Еңбек функциялары	1. Ішкі су жолдарының телімдері бойынша кемелерді лоцмандық өткізу;
	2. Кеме жүрерлік су жолдарының телімдер жағдайына бақылау жасау;
	3. Кеме жүрерлік жол жоспарының әзірлеуіне, бекітілуіне және түзетілуіне қатысу;
	4. Жолаушылар мен жүктерді тасымалдаудың қауіпсіздік ережелері сақталуына, қоршаған орта қорғалуына бақылау жасау.
1-еңбек функциясы: Ішкі су жолдарының телімдері бойынша кемелерді лоцмандық өткізу	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Навигацияның, фарватердің жергілікті шарттарын, кез келген қиындықтың кеме қатынасының аудандарында жүзу жағдайын бағалау;</p> <p>2. Навигациялық және синоптикалық карталарды пайдалану.</p> <p>3. Әр түрлі жағдайларда орналасқан жерін келесі әдістермен анықтау:</p> <p>а. Астрономиялық әдістер;</p> <p>б. Жағалау тұспалдарды, тиісті карталарды, теңізде жүзушілерге хабарлау және орналасу орнын анықтаудың дәлдігін бағалау құралын қоса пайдалану;</p> <p>в. Заманауи радионавигациялық құралдарды пайдалану, олардың жұмыс ұстанымдарын түсіну, шектеулерді, қате көздерін, дұрыс емес көрсеткіштерді анықтау және орналасқан орнын дәл анықтау үшін түзету әдістерін меңгеру;</p> <p>4. Іздестіру-құтқару операцияларды ұйымдастыру және басқару, әсіресе, лоцмандық өткізу ауданында апат орын алу жағдайында;</p> <p>5. Кеме жүзу қауіпсіздігін және кеме мені лоцмандық</p>

	<p>өткізу кезінде ернеуде орналасқан адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p> <p>6. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден алатын, радиолокаторды қоса, навигациялық ақпаратты бағалау;</p> <p>7. Дабылдар бойынша кестеге сәйкес экипаж әрекеттерін ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>8. Әр түрлі гидрометеорологиялық және навигациялық шарттарда кеме мені басқару және икемділік жасау;</p> <p>9. Кеме менің күш қондырғыларының, сондай-ақ жолдың барлық бағытына кеме менің қауіпсіз жылдамдығын таңдау үшін қозғалтқыш қондырғысын ара қашықтықтан басқару жүйесінің жұмыс принциптерін және техникалық сипаттамаларын меңгеру.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. «Ішкі су көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 06 шілдедегі заңы</p> <p>2. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 15 маусымдағы Су кодексі;</p> <p>3. «Кемелердегі қызмет жарғысы» Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму жөніндегі министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы бұйрығы;</p> <p>4. «Ішкі су жолдары бойынша жүзу ережелері» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 22 шілдедегі қаулысы;</p> <p>5. «Қазақстан Республикасы Кемелердің мемлекеттік тізілімінде мемлекеттік тіркелуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарына диплом беру және аттестаттау ережелері» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму бойынша министрінің м.а. 2015 жылғы 27 наурыздағы бұйрығы;</p> <p>6. Кеме қатынасы бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге құқықтық актілер, әдістемелік және орындалатын жұмыс мәселелері, еңбекті ұйымдастыру негіздері бойынша басқа әдістемелік материалдар;</p> <p>7. Ішкі су жолдарының арнайы лоциясы;</p> <p>8. Кеме мен су ағының өзара әрекеттесуі, кеме жүрерлік, жағалау және жүзу жағдайын анықтау;</p> <p>9. Навигациялық құралдар және навигациялық-гидрографиялық, гидрометеорологиялық, геофизикалық, астрономиялық және әр түрлі анықтамалық деректерден тұратын кеме жүргізуге арналған басқа да басылымдар;</p> <p>10. Навигациялық аспаптар және карталар;</p> <p>11. Штаттық құтқару құралдары;</p> <p>12. Су жолдарында оқиғаларды тергеу бойынша әдістемелік және нормативтік-құқықтық құжаттама</p>
<p>2-еңбек функциясы: Кеме жүрерлік су</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Кеме жүрерлік су жолдарының телімдер жағдайын тексеру және бақылау;</p>

<p>жолдарының телімдері жағдайына бақылау жасау;</p>	<p>2. Кеме өту үшін терең сулар телімдерін табу, әсіресе, кеме жүрерлік жағдайы мен арнайы лоция жоқ өзендер телімдерінде;</p> <p>3. Кеме жүрерлік трассасының тұрақты жағдайын бағалау;</p> <p>4. Ішкі сулар телімдерінің экологиялық шарттарына жол жұмыстарының әсерін бағалау;</p> <p>5. Кеме жүрерлік телімдердің тереңділігін өлшеу;</p> <p>6. Навигациялық қоршау болуын, орналастыру жағдайын және дұрыстылығын тексеру және бақылау:</p> <p>а. жүзетін (бакендер, буйлар, белгілер, межелер),</p> <p>б. жағалау (жарма, белес, жүріс, көктемгі белгілер),</p> <p>в. шлюздардан, таяз жерлерден кемелерді өткізу кезекшілігін реттеу үшін жағалау жағдайдың дабылдары (бағдаршамдар, семафорлар), кеме жүрісінің тереңдігі, еңі туралы, теңіз дауылы туралы хабарлау және көрсету үшін дабылдар (сигналдық және дауылдық дінгектер), құбырларды, кәбілдерді, сондай-ақ ауа кәбілдерін түбінде салу жерлерін белгілеуге арналған жол белгілері және дабылдар.</p> <p>Білімі:</p> <p>1. Су деңгейінің құбылыстарының белгілерін және өзен ағынының бағытын және жылдамдығын анықтау;</p> <p>2. Су асты қауіптерден кеме жүрісін сақтау ұстанымдары және кемелердің қауіпсіз қозғалысының бағыттарын көрсету принциптері;</p> <p>3. Жүкті кемелердің пайдалану және құрылымдық шектеулері.</p> <p>4. Стандартты жүкті кемелердің ең маңызды құрылымдық элементтерінің бекімдігі тұрғысынан шектеулер.</p> <p>5. Қауіпті жүктерді тасымалдау бойынша ұлттық және жергілікті ережелері, талаптары, кодекстері және ұсынымдары.</p> <p>6. Өзендердің қиын телімдерінде кеме жүрерлік шарттарын жақсарту әдістері;</p> <p>7. Тереңдікті, топырақ қабатының сипатын өлшеу тәсілдері және құралдары.</p>
<p>3-еңбек функциясы: Кеме жүрерлік жол жоспарының әзірлеуіне, бекітілуіне және түзетілуіне қатысу;</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Су жолдарын салудың тиісті әдістерін қолданумен кез келген жағдайларда рейсті жоспарлау.</p> <p>2. Министрлікпен бекітілген ішкі су жолдарына қызмет көрсету, жақсарту және дамыту бойынша техникалық тапсырманың негізінде әзірленген жол жұмыстарының жоспарларына және су жолдарының бас инженерімен бекітілетін кеме жүрерлік жағдайларын жақсартудың перспективалық сұлбаларына сәйкес кеме жүрерлік жолдың жоспарын орындау;</p> <p>3. Кеме жүрерлік жолдың жоспарын орындау бойынша есепке алуды және есептілікті жүргізу;</p> <p>4. Ішкі су жолдарында кеме жүрерлік жағдайын тексеру, есепке алу және бақылау;</p>

	<p>а. су асты қауіптерінен кеме жүрісін қорғау, б. кеме жүрісінің бағыттарын, яғни кемелердің қауіпсіз қозғалысын көрсету.</p> <p>5. Жер жасақтарының жұмыс жоспарларына сәйкес түп тереңдету және түп тазарту жұмыстарын жүргізуді қадағалау;</p> <p>6. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдығының және навигациялық жүйелерінің мазмұнына қойылатын талаптардың сақталуын бақылау;</p> <p>7. Ішкі су жолдарында өлшеу бойынша іс шараларды жүргізуді, кеме жүрісінің көлемдерін есепке алу;</p> <p>8. Су жолдары кәсіпорындарының барлық құрылымдарымен, оның ішінде навигация қызметімен, жол телімдеріндегі өндірістік қызметтермен, түзету жұмыстарының бөлімшелерімен өзара әрекеттесу;</p> <p>9. Тұрақты негізде кеме жолдарының жағдайын жақсарту мақсатында кеме жүрерлік жолдарының жоспарын түзету бойынша уақытылы ескертулер.</p> <p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіптік жағдайларды бірлескен жүйелік талдау мен жобалау негізінде кеме жүрерлік жолын жоспарлау; 2. Жалпы және өзен лоциясы; 3. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдығының ішіндегісіне және навигациялық жүйелерін пайдалануға қойылатын талаптар; 4. Кеме жағдайлары, технологиялық тәртіптер мен жабдықтың жағдайы туралы ақпаратты қабылдау, тапсыру және пайдалану тәртібі; 5. Технологиялық үдерістерді жүргізу шеңберінде техникалық құжаттаманы әзірлеу және верификациялау; 6. Су жолдары кәсіпорындарының барлық құрылымдарының функцияларын түсіну; 7. Дайындалған реттеу шешімдерін орындауды жоғары тұрған деңгейдің персоналымен келісу; 8. Ішкі су жолдарында жоспарлау және жобалау бойынша әдістемелік құжаттама; 9. Ішкі су көлігі кәсіпорындарының бөлімшелерінің және қызметтерінің жұмысын жаңарту және жетілдіру бойынша шараларды әзірлеу және енгізу әдістемелерін, тәсілдерін және қалыптарын меңгеру
<p>4-еңбек функциясы: Жолаушылар мен жүктерді тасымалдаудың қауіпсіздік ережелері сақталуына, қоршаған орта қорғалуына бақылау жасау.</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корпустағы отырғызу, тұрақтылық пен кернеуге бақылау жасау: <ol style="list-style-type: none"> а. Кеменің операцияларын тиімді басқару үшін отырғызуға, тұрақтылыққа әсер ететін факторлардың, теориялар мен кеме құрылысының негізгі ұстанымдарын қолдану, б. Қауіпсіз отырғызуды және тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қолдану; 2. Су көлігі мен су ресурстары саласындағы Қазақстан

	<p>Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарын, суда адам өмірін сақтауды, су ортасын, экологиялық қауіпсіздікті қорғауды қамтамасыз ету бойынша шаралар орындалуын сақтау және бақылау;</p> <p>3. Кеме жолаушыларының және экипаж мүшелерінің қауіпсіздігін, құтқару құралдарының және өрт сөндіру жүйесі құрылғыларының және қауіпсіздіктің басқа жүйелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету:</p> <p>а. Өртпен және кеме қалдыруымен күресу бойынша оқуларды ұйымдастыру,</p> <p>б. Құтқару құралдарын және құрылғыларын, өрт сөндіру жүйесін және қауіпсіздіктің басқа жүйелерін пайдалану жағдайында ұстау,</p> <p>в. Апат жағдайында кемедегі барлық тұлғаларды қорғау үшін қолдану қажетті іс-әрекеттер,</p> <p>г. Өрттен, жарылыстан, соғылудан және тұрып қалудан кейін кеме мені құтқару және зақымдану салдарын жою бойынша іс-әрекеттер;</p> <p>4. Апатты және басқа төтенше жағдайларда іс-әрекеттердің жоспарын және кеме өміршендігіне күресу бойынша сұлбаларды әзірлеу;</p> <p>5. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру және басшылық ету.</p> <p>6. Кеме қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p> <p>Білімі:</p> <p>1. Тұрақтылық және батпағандық туралы ақпарат;</p> <p>2. Кеме өміршендігіне күресу ұстанымдары, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдары;</p> <p>3. Жазатайым оқиғаларда алғашқы медициналық көмекті көрсету бойынша ережелер.</p>	
<p>Жеке құзыреттіліктерге қойылатын талаптар</p>	<p>Жақсы денсаулық</p> <p>Өзін ұстай білушілік, өзін басқара алатындық, өзін ұйымдастыра алатындық</p> <p>Ұйымдастыру, коммуникативтік, талдамалы қабілеттер</p>	
<p>СБШ шеңберінде басқа кәсіптермен байланыс</p>	<p>Капитан</p>	<p>Штурман</p>
<p>Кәсіп коды</p>	<p>3142</p>	<p>3142</p>
<p>КӘСІПТЕР КАРТОЧКАСЫ: «Штурман»</p>		
<p>Код</p>	<p>3142 «Капитандар және лоцмандар»</p>	
<p>Кәсіп</p>	<p>Штурман (флотта) (капитанның вахта көмекшісі)</p>	
<p>СБШ бойынша біліктілік деңгейі</p>	<p>3.</p> <p>Практикалық тәжірибе және/немесе кәсіби дайындық (білім беру ұйымдарының базасындағы бір жылға дейінгі кәсіби даярлық бағдарламалары бойынша курстар немесе кәсіпорында оқыту)</p> <p>Жалпы орта білімі немесе негізгі орта білім базасындағы техникалық және кәсіби білімі болуында</p>	

	практикалық тәжірибесіз
БА бойынша біліктілік деңгейі	Кеме жүргізуші мамандығы бойынша орта теңіз арнайы білімі және өзі жүретін кемелерде палубалық команда құрамында кем дегенде 12 ай жүру, оның ішінде жалпы сыйымдылығы 500 және жоғары тіркелу тоннасымен өзі жүретін кемелердің жүріс мостигінде вахтада болу бойынша кем дегенде 6 ай міндеттерін орындаумен, жүзу өтілі кеме жүргізушілерінің дипломдарын алудың талаптарына сәйкес (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 22.08.2002 жылғы № 936 қаулысымен бекітілген Теңіз кемелері экипаждарының мүшелеріне диплом беру ережелерінің 2-тарауы, 13-15 тармақтары). Қазақстан Республикасының азаматтығы және теңіз кемелерінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы тиісті медициналық комиссияның қорытындысы болуы
Еңбек функциялары:	1) Ішкі су жолдарында кемені басқару, навигациялық карталарды, навигациялық және гидрометеорологиялық құралдар мен жүйелерді қоса, көзбен көру және сигналдау тағайындалумен штурмандық құралдарды басқару;
	2) Кеме операцияларына команда беру және кеме жолаушылары мен экипажының қауіпсіздігін қамтамасыз ету.
1 еңбек функциясы: Ішкі су жолдарында кемені басқару, навигациялық карталарды, навигациялық және гидрометеорологиялық құралдар мен жүйелерді қоса, көзбен көру және сигналдау тағайындалумен штурмандық құралдарды басқару	Білігі мен дағдылары: 1. Навигациялық және синоптикалық карталарды пайдалану. 2. Төмендегіні назарға алып, су жолдарын салудың тиісті әдістерін қолданумен кез келген шарттарда рейсті жоспарлау және кеме жүргізу: а. Тығыздалған сулар; б. Метеорологиялық жағдайлар; в. Мұздар; г. Шектеулі көрініс; д. Қозғалысты бөлу жүйелері; е. КҚБЖ кемелері қозғалысын басқару жүйелерінің аудандары; 3. Әр түрлі шарттарда орналасқан орнын келесі әдістермен анықтау: а. Астрономиялық әдістер; б. Жағалау бағыт көрсеткіштерін пайдалану, тиісті карталарды, теңізде жүрушілерге хабарландыруды және орналасқан орнын анықтау дәлдігін бағалау үшін басқа құралдарды қоса пайдалану; в. Радионавигациялық құралдардың жұмыстары ұстанымдарын, шектеулерін, қате көздерін жақсы білу негізінде заманауи радионавигациялық құралдарын пайдалану, дұрыс емес көрсеткіштерді анықтау және орналасқан орнын дәл анықтау үшін түзету әдістерін меңгеру; 4. Белгіленген стандарттарға сәйкес іздестіру-құтқару

	<p>операцияларын ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>5. Жүріс вахтасын және жалпы кеме қызметін ұйымдастыру және жүргізу, жүзу қауіпсіздігін, кемеңің және ернеудегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p> <p>6. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден, радиолокатор, АРОҚ және ЭКНАЖ қоса алынатын навигациялық ақпаратты бағалау;</p> <p>7. Дабылдар бойынша кестелерге сәйкес экипаж әрекеттерін ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>8. Әр түрлі гидрометеорологиялық және навигациялық шарттарында кемеңің басқару, икемді жүру;</p> <p>9. Кемеңің күш қондырғыларының жұмыс ұстанымдарын және техникалық сипаттамаларын меңгеру, сондай-ақ жолдың барлық бағытына кемеңің қауіпсіз жылдамдығын таңдау үшін қозғалтқыш қондырғысының ара қашықтан басқару жүйесін меңгеру.</p> <p>Білімі:</p> <p>1. «Ішкі су көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 06 шілдедегі заңы</p> <p>2. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 15 маусымдағы Су кодексі;</p> <p>3. «Кемелердегі қызмет жарғысы» Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму жөніндегі министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы бұйрығы;</p> <p>4. Жалпы және арнайы лоция;</p> <p>5. Навигациялық құралдар және навигациялық-гидрографиялық, гидрометеорологиялық, геофизикалық, астрономиялық және әр түрлі анықтамалық деректерден тұратын кеме жүргізуге арналған басқа да басылымдар;</p> <p>6. Навигациялық аспаптар және карталар;</p> <p>7. Жүйелік талдау негізінде үдерістерді жоспарлаудың және жобалаудың әдістемесі және ұстанымдары;</p> <p>8. Штаттық құтқару құралдары;</p> <p>9. Кемелердің орап алу сипаттамалары;</p> <p>10. Әзірлеуші зауытынан кемеңің техникалық құжаттамасы.</p>
<p>2 еңбек функциясы:</p> <p>Кеме операцияларына команда беру және кеме жолаушылары мен экипажының қауіпсіздігін қамтамасыз ету</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Корпустағы отырғызу, тұрақтылық пен кернеуге бақылау жасау:</p> <p>а. Кемеңің операцияларын тиімді басқару үшін отырғызуға, тұрақтылыққа әсер ететін факторлардың, теориялар мен кеме құрылысының негізгі ұстанымдарын қолдану,</p> <p>б. Қауіпсіз отырғызуды және тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қолдану;</p> <p>7. Су көлігі мен су ресурстары саласындағы Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарын, суда адам өмірін сақтауды, су ортасын, экологиялық қауіпсіздікті қорғауды қамтамасыз ету бойынша шаралар орындалуын сақтау және бақылау;</p> <p>8. Кеме жолаушыларының және экипаж мүшелерінің</p>

	<p>қауіпсіздігін, құтқару құралдарының және өрт сөндіру жүйесі құрылғыларының және қауіпсіздіктің басқа жүйелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету:</p> <p>а. Өртпен және кеме қалдыруымен күресу бойынша оқуларды ұйымдастыру,</p> <p>б. Құтқару құралдарын және құрылғыларын, өрт сөндіру жүйесін және қауіпсіздіктің басқа жүйелерін пайдалану жағдайында ұстау,</p> <p>в. Апат жағдайында кемедегі барлық тұлғаларды қорғау үшін қолдану қажетті іс-әрекеттер,</p> <p>г. Өрттен, жарылыстан, соғылудан және тұрып қалудан кейін кемеңі құтқару және зақымдану салдарын жою бойынша іс-әрекеттер;</p> <p>9. Апатты және басқа төтенше жағдайларда іс-әрекеттердің жоспарын және кеме өміршендігіне күресу бойынша сұлбаларды әзірлеу;</p> <p>10. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру және басшылық ету.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. Тұрақтылық және батпағандық туралы ақпаратты меңгеру;</p> <p>2. Кеме қауіпсіздігін қамтамасыз ету (кеме тұрақтылығын жақсарту және теңіз әрекетінен кемеңі жалпы қорғауды қамтамасыз ету);</p> <p>3. Кеме өміршендігіне күресу құралдарын, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдарын қоса кемеңің құрылымын түсіну;</p> <p>4. Жазатайым оқиғаларда алғашқы медициналық көмекті көрсету бойынша ережелер.</p>
КӘСІПТЕР КАРТОЧКАСЫ: «Штурман»	
Код	3142 «Капитандар және лоцмандар»
Кәсіп	Штурман (флотта) (капитанның вахта көмекшісі)
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	<p>4.</p> <p>Практикалық тәжірибе және/немесе кәсіби дайындық (білім беру ұйымдарының базасындағы бір жылға дейінгі кәсіби даярлық бағдарламалары бойынша курстар немесе кәсіпорында оқыту)</p> <p>Жалпы орта білімі немесе негізгі орта білім базасындағы техникалық және кәсіби білімі болуында практикалық тәжірибесіз</p>
БА бойынша біліктілік деңгейі	<p>Кеме жүргізуші мамандығы бойынша орта теңіз арнайы білімі және өзі жүретін кемелерде палубалық команда құрамында кем дегенде 12 ай жүру, оның ішінде жалпы сыйымдылығы 500 және жоғары тіркелу тоннасымен өзі жүретін кемелердің жүріс мостигінде вахтада болу бойынша кем дегенде 6 ай міндеттерін орындаумен, жүзу өтілі кеме жүргізушілерінің дипломдарын алудың талаптарына сәйкес (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 22.08.2002 жылғы № 936 қаулысымен бекітілген Теңіз кемелері экипаждарының мүшелеріне диплом беру</p>

	<p>ережелерінің 2-тарауы, 13-15 тармақтары). Қазақстан Республикасының азаматтығы және теңіз кемелерінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы тиісті медициналық комиссияның қорытындысы болуы</p>
<p>Еңбек функциялары:</p>	<p>1) Жалпы кеме қызметін ұйымдастыруды қоса, кеме жүргізу, оның ішінде басқару деңгейінде;</p> <p>2) Жүктерді, бағажды және поштаны орналастыруды, тасымалдауды және түсіруді басқару, үйлестіру және бақылау, жүк жоспарын құру;</p> <p>3) Кеме операцияларына команда беру және адамдарға қамқорлық жасау.</p>
<p>1 еңбек функциясы:</p> <p>Жалпы кеме қызметін ұйымдастыруды қоса, кеме жүргізу, оның ішінде басқару деңгейінде;</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Навигациялық және синоптикалық карталарды пайдалану.</p> <p>2. Төмендегіні назарға алып, су жолдарын салудың тиісті әдістерін қолданумен кез келген шарттарда рейсті жоспарлау және кеме жүргізу:</p> <p>а. Тығыздалған сулар;</p> <p>б. Метеорологиялық жағдайлар;</p> <p>в. Мұздар;</p> <p>г. Шектеулі көрініс;</p> <p>д. Қозғалысты бөлу жүйелері;</p> <p>е. КҚБЖ кемелері қозғалысын басқару жүйелерінің аудандары;</p> <p>3. Әр түрлі шарттарда орналасқан орнын келесі әдістермен анықтау:</p> <p>а. Астрономиялық әдістер;</p> <p>б. Жағалау бағыт көрсеткіштерін пайдалану, тиісті карталарды, теңізде жүрушілерге хабарландыруды және орналасқан орнын анықтау дәлдігін бағалау үшін басқа құралдарды қоса пайдалану;</p> <p>в. Радионавигациялық құралдардың жұмыстары ұстанымдарын, шектеулерін, қате көздерін жақсы білу негізінде заманауи радионавигациялық құралдарын пайдалану, дұрыс емес көрсеткіштерді анықтау және орналасқан орнын дәл анықтау үшін түзету әдістерін меңгеру;</p> <p>4. Белгіленген стандарттарға сәйкес іздестіру-құтқару операцияларын ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>5. Жүріс вахтасын және жалпы кеме қызметін ұйымдастыру және жүргізу, жүзу қауіпсіздігін, кемеңің және ернеудегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p> <p>6. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден, радиолокатор, АРОҚ және ЭКНАЖ қоса алынатын навигациялық ақпаратты бағалау;</p> <p>7. Дабылдар бойынша кестелерге сәйкес экипаж әрекеттерін ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>8. Әр түрлі гидрометеорологиялық және навигациялық шарттарында кемеңің басқару, икемді жүру;</p> <p>9. Кемеңің күш қондырғыларының жұмыс ұстанымдарын</p>

	<p>және техникалық сипаттамаларын меңгеру, сондай-ақ жолдың барлық бағытына кемеңің қауіпсіз жылдамдығын таңдау үшін қозғалтқыш қондырғысының ара қашықтан басқару жүйесін меңгеру.</p>
	<p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 «Ішкі су көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 06 шілдедегі заңы 2. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 15 маусымдағы Су кодексі; 3. «Кемелердегі қызмет жарғысы» Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму жөніндегі министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы бұйрығы; 4. «Ішкі су жолдары бойынша жүзу ережелері» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 22 шілдедегі қаулысы; 5. «Қазақстан Республикасы Кемелердің мемлекеттік тізілімінде мемлекеттік тіркелуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарына диплом беру және аттестаттау ережелері» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму бойынша министрінің м.а. 2015 жылғы 27 наурыздағы бұйрығы; 6. Кеме қатынасы бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге құқықтық актілер, әдістемелік және орындалатын жұмыс мәселелері, еңбекті ұйымдастыру негіздері бойынша басқа әдістемелік материалдар; 7. Навигациялық құралдар және навигациялық-гидрографиялық, гидрометеорологиялық, геофизикалық, астрономиялық және әр түрлі анықтамалық деректерден тұратын кеме жүргізуге арналған басқа да басылымдар; 8. Навигациялық аспаптар және карталар; 9. Штаттық құтқару құралдары.
<p>2 еңбек функциясы:</p> <p>Жүктерді, багажды және поштаны орналастыруды, тасымалдауды және түсіруді басқару, үйлестіру және бақылау, жүк жоспарын құру;</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүк жоспарын әзірлеу және басқару: <ol style="list-style-type: none"> а. Жүктерді қауіпсіз өндіру, орналастыру, бекіту және тасымалдауға қатысты тиісті ережелерді, кодексті және стандарттарды қолдану. б. Корпус кернеулерін есептеуге арналған құрылғыларды, әсіресе, деректер қорын пайдаланатын автоматты жабдықтың тұрақтылық және дифферент диаграмаларын пайдалану, сондай-ақ корпусың кернеуін қолданыстағы шектерде ұстау үшін жүктеу және балласт салу ережелерін білу. в. Кемелерде жүктерді, әсіресе, кемеңің жүк құрылғыларын және жүкті бекітуге арналған жабдықты орналастыру және бекіту. г. Жүктерді орналастыру және бекітудің қауіпсіз практикасы кодексінде көрсетілген жүктердің тасымалдауына ерекше назар салумен тиеу-түсіру операциялар. д. Танкердегі операциялар.

	<p>е. Жүктерді салуға, рейс кезінде күтуге және түсіруге қатысты кемеде қол жетімді барлық деректерді пайдалану.</p> <p>ж. Тиісті нормативтік құжаттардың қағидаларына сәйкес жүктерді қауіпсіз өңдеу рәсімін орнату.</p> <p>з. Кеме және терминал персоналдары арасындағы өзара қатынасыды жақсарту және тиімді қатынасу.</p> <p>2. Жүк жайларының, люкпен жабулардың және балласт салатын танктердің анықталған ақауларын және зақымдануларын бағалау;</p> <p>3. Жүктелетін кемелерге тотының, тозғандықтың және жүктерді дұрыс өңдемеудің зиянды ықпалының алдын алу.</p> <p>4. Қауіпті жүктердің тасымалдауын жүзеге асыру:</p> <p>а. Қауіпті және зиянды жүктердің тасымалдауын ұйымдастыру;</p> <p>б. Тиеу және түсіргізу кезінде сақтану шараларын меңгеру, рейс кезінде жүктерге тиісті қарау.</p>
<p>3 еңбек функциясы:</p> <p>Кеме операцияларына команда беру және адамдарға қамқорлық көрсету.</p>	<p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Отырғызуға және тұрақтылыққа жүк және жүк операцияларының ықпалы. 2. Жүкті кемелердің пайдалану және құрылымдық шектеулер. 3. Стандартты жүкті кемелердің ең маңызды құрылымдық элементтерінің бекімдігі тұрғысынан шектеулер. 4. Қауіпті жүктерді тасымалдау бойынша ережелер, талаптар, кодекстер және ұсынымдар. 5. «Қоршаған ортаны қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы. 6. Жүктерді орналастырудың және бекітудің қауіпсіз практикасының кодексі. <p>Білігі мен дағдылары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корпустағы отырғызу, тұрақтылық пен кернеуге бақылау жасау: <ol style="list-style-type: none"> а. Кеменің операцияларын тиімді басқару үшін отырғызуға, тұрақтылыққа әсер ететін факторлардың, теориялар мен кеме құрылғысының негізгі ұстанымдарын қолдану, б. Қауіпсіз отырғызуды және тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қолдану; 2. Су көлігі мен су ресурстары саласындағы Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарын, суда адам өмірін сақтауды, су ортасын, экологиялық қауіпсіздікті қорғауды қамтамасыз ету бойынша шаралар орындалуын сақтау және бақылау; 3. Кеме жолаушыларының және экипаж мүшелерінің қауіпсіздігін, құтқару құралдарының және өрт сөндіру жүйесі құрылғыларының және қауіпсіздіктің басқа жүйелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету: <ol style="list-style-type: none"> а. Өртпен және кеме қалдыруымен күресу бойынша оқуларды ұйымдастыру, б. Құтқару құралдарын және құрылғыларын, өрт сөндіру жүйесін және қауіпсіздіктің басқа жүйелерін

	<p>пайдалану жағдайында ұстау, в. Апат жағдайында кемедегі барлық тұлғаларды қорғау үшін қолдану қажетті іс-әрекеттер, г. Өрттен, жарылыстан, соғылудан және тұрып қалудан кейін кемемені құтқару және зақымдану салдарын жою бойынша іс-әрекеттер; 4. Апатты және басқа төтенше жағдайларда іс-әрекеттердің жоспарын және Кеме өміршендігіне күресу бойынша нұсқаулыққа сәйкес кеме өміршендігіне күресу бойынша сұлбаларды әзірлеу; 5. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру және басшылық ету.</p>	
	<p>Білімі: 1. Тұрақтылық және батпағандық туралы ақпаратты меңгеру; 2. Кеме қауіпсіздігін қамтамасыз ету (кеме тұрақтылығын жақсарту және теңіз әрекетінен кемемені жалпы қорғауды қамтамасыз ету); 3. Кеме өміршендігіне күресу құралдарын, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдарын қоса кемеменің құрылымын түсіну; 4. Жазатайым оқиғаларда алғашқы медициналық көмекті көрсету бойынша ережелер.</p>	
<p>Жеке құзыреттіліктерге қойылатын талаптар</p>	<p>Жақсы денсаулық Өзін ұстай білушілік, өзін басқара алатындық, өзін ұйымдастыра алатындық Ұйымдастыру, коммуникативтік, талдамалы қабілеттер</p>	
<p>СБШ шеңберінде басқа кәсіптермен байланыс</p>	<p>Лоцман</p>	<p>Капитан</p>
<p>Кәсіп коды</p>	<p>3142</p>	<p>3142</p>
<p>КӘСІП КАРТОЧКАСЫ: «Капитан»</p>		
<p>Код</p>	<p>3142 «Капитандар және лоцмандар»</p>	
<p>Кәсіп</p>	<p>Капитан</p>	
<p>СБШ бойынша біліктілік деңгейі</p>	<p>5. Техникалық және кәсіби білім (ортадан кейінгі білім), практикалық тәжірибе немесе жоғары білім, қосымша кәсіптік білім беру бағдарламалары болуында практикалық тәжірибесіз</p>	
<p>БА бойынша біліктілік деңгейі</p>	<p>Жоғары арнайы білім, кеме капитанының дипломы, белгіленген тәртіпте заңнамамен бекітілген кеме капитанына қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес өзен кемлерінде капитанның аға көмекшісі лауазымындағы жұмыс өтілі 3 жылдан кем емес болуы. Қазақстан Республикасының азаматтығы және денсаулықтың жағдайы бойынша кеме капитаны ретінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы тиісті медициналық комиссияның қорытындысы болуы</p>	
<p>Еңбек функциялары</p>	<p>1) Басқару деңгейінде кеме жүргізу;</p>	
	<p>2) Басқару деңгейінде жүктерді орналастыру,</p>	

	<p>тасымалдау және түсіру;</p> <p>3) Кеме операцияларына команда беру және адамдарға қамқорлық жасау.</p>
<p>1 еңбек функциясы:</p> <p>Басқару деңгейінде кеме жүргізу</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Навигациялық және синоптикалық карталарды пайдалану.</p> <p>2. Төмендегіні назарға алып, су жолдарын салудың тиісті әдістерін қолданумен кез келген шарттарда рейсті жоспарлау және кеме жүргізу:</p> <p>ж. Тығыздалған сулар;</p> <p>з. Метеорологиялық жағдайлар;</p> <p>и. Мұздар;</p> <p>к. Шектеулі көрініс;</p> <p>л. Қозғалысты бөлу жүйелері;</p> <p>м. КҚБЖ кемелері қозғалысын басқару жүйелерінің аудандары;</p> <p>3. Әр түрлі шарттарда орналасқан орнын келесі әдістермен анықтау:</p> <p>а. Астрономиялық әдістер;</p> <p>б. Жағалау бағыт көрсеткіштерін пайдалану, тиісті карталарды, теңізде жүрушілерге хабарландыруды және орналасқан орнын анықтау дәлдігін бағалау үшін басқа құралдарды қоса пайдалану;</p> <p>в. Радионавигациялық құралдардың жұмыстары ұстанымдарын, шектеулерін, қате көздерін жақсы білу негізінде заманауи радионавигациялық құралдарын пайдалану, дұрыс емес көрсеткіштерді анықтау және орналасқан орнын дәл анықтау үшін түзету әдістерін меңгеру;</p> <p>4. Белгіленген стандарттарға сәйкес іздестіру-құтқару операцияларын ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>5. Кемелердегі қызметті ұйымдастыру бойынша негізгі кестелерді бекіту;</p> <p>6. Жүріс вахтасын және жалпы кеме қызметін ұйымдастыру және жүргізу, жүзу қауіпсіздігін, кемең және ернеудегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p> <p>7. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден, радиолокатор, АРОҚ және ЭКНАЖ қоса алынатын навигациялық ақпаратты бағалау;</p> <p>8. Дабылдар бойынша кестелерге сәйкес экипаж әрекеттерін ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>9. Әр түрлі гидрометеорологиялық және навигациялық шарттарында кемеңі басқару, икемді жүру;</p> <p>10. Кемеңің күш қондырғыларының жұмыс ұстанымдарын және техникалық сипаттамаларын меңгеру, сондай-ақ жолдың барлық бағытына кемеңің қауіпсіз жылдамдығын таңдау үшін қозғалтқыш қондырғысының ара қашықтан басқару жүйесін меңгеру.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1 «Ішкі су көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2004</p>

	<p>жылғы 06 шілдедегі заңы</p> <p>2. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 15 маусымдағы Су кодексі;</p> <p>3. «Кемелердегі қызмет жарғысы» Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму жөніндегі министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы бұйрығы;</p> <p>4. «Ішкі су жолдары бойынша жүзу ережелері» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 22 шілдедегі қаулысы;</p> <p>5. «Қазақстан Республикасы Кемелердің мемлекеттік тізілімінде мемлекеттік тіркелуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарына диплом беру және аттестаттау ережелері» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму бойынша министрінің м.а. 2015 жылғы 27 наурыздағы бұйрығы;</p> <p>6. Кеме қатынасы бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге құқықтық актілер, әдістемелік және орындалатын жұмыс мәселелері, еңбекті ұйымдастыру негіздері бойынша басқа әдістемелік материалдар;</p> <p>7. Навигациялық құралдар және навигациялық-гидрографиялық, гидрометеорологиялық, геофизикалық, астрономиялық және әр түрлі анықтамалық деректерден тұратын кеме жүргізуге арналған басқа да басылымдар;</p> <p>8. Навигациялық аспаптар және карталар;</p> <p>9. Штаттық құтқару құралдары.</p>
<p>2-еңбек функциясы</p> <p>Басқару деңгейінде жүктерді орналастыру, тасымалдау және түсіру;</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Жүк жоспарын әзірлеу және басқару:</p> <p>а. Жүктерді қауіпсіз өндіру, орналастыру, бекіту және тасымалдауға қатысты тиісті ережелерді, кодексті және стандарттарды қолдану.</p> <p>б. Корпус кернеулерін есептеуге арналған құрылғыларды, әсіресе, деректер қорын пайдаланатын автоматты жабдықтың тұрақтылық және дифферент диаграмаларын пайдалану, сондай-ақ корпустың кернеуін қолданыстағы шектерде ұстау үшін жүктеу және балласт салу ережелерін білу.</p> <p>в. Кемелерде жүктерді, әсіресе, кемеңіздің жүк құрылғыларын және жүкті бекітуге арналған жабдықты орналастыру және бекіту.</p> <p>г. Жүктерді орналастыру және бекітудің қауіпсіз практикасы кодексінде көрсетілген жүктердің тасымалдауына ерекше назар салумен тиеу-түсіру операциялар.</p> <p>д. Танкердегі операциялар.</p> <p>е. Жүктерді салуға, рейс кезінде күтуге және түсіруге қатысты кемеде қол жетімді барлық деректерді пайдалану.</p> <p>ж. Тиісті нормативтік құжаттардың қағидаларына сәйкес жүктерді қауіпсіз өңдеу рәсімін орнату.</p> <p>з. Кеме және терминал персоналдары арасындағы өзара қатынасыды жақсарту және тиімді қатынасу.</p>

	<p>2. Жүк жайларының, люкпен жабулардың және балласт салатын танктердің анықталған ақауларын және зақымдануларын бағалау;</p> <p>3. Жүктелетін кемелерге тотының, тозғандықтың және жүктерді дұрыс өңдемеудің зиянды ықпалының алдын алу.</p> <p>4. Қауіпті жүктердің тасымалдауын жүзеге асыру:</p> <p>а. Қауіпті және зиянды жүктердің тасымалдауын ұйымдастыру;</p> <p>б. Тиеу және түсіргізу кезінде сақтану шараларын меңгеру, рейс кезінде жүктерге тиісті қарау.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. Отырғызуға және тұрақтылыққа жүк және жүк операцияларының ықпалы.</p> <p>2. Жүкті кемелердің пайдалану және құрылымдық шектеулер.</p> <p>3. Стандартты жүкті кемелердің ең маңызды құрылымдық элементтерінің бекімдігі тұрғысынан шектеулер.</p> <p>4. Қауіпті жүктерді тасымалдау бойынша ережелер, талаптар, кодекстер және ұсынымдар.</p> <p>5. «Қоршаған ортаны қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.</p> <p>6. Жүктерді орналастырудың және бекітудің қауіпсіз практикасының кодексі.</p>
<p>3 еңбек функциясы:</p> <p>Кеме операцияларына команда беру және адамдарға қамқорлық көрсету.</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Корпустағы отырғызу, тұрақтылық пен кернеуге бақылау жасау:</p> <p>а. Кеменің операцияларын тиімді басқару үшін отырғызуға, тұрақтылыққа әсер ететін факторлардың, теориялар мен кеме құрылымының негізгі ұстанымдарын қолдану,</p> <p>б. Қауіпсіз отырғызуды және тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қолдану;</p> <p>2. Су көлігі мен су ресурстары саласындағы Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарын, суда адам өмірін сақтауды, су ортасын, экологиялық қауіпсіздікті қорғауды қамтамасыз ету бойынша шаралар орындалуын сақтау және бақылау;</p> <p>3. Кеме жолаушыларының және экипаж мүшелерінің қауіпсіздігін, құтқару құралдарының және өрт сөндіру жүйесі құрылғыларының және қауіпсіздіктің басқа жүйелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету:</p> <p>а. Өртпен және кеме қалдыруымен күресу бойынша оқуларды ұйымдастыру,</p> <p>б. Құтқару құралдарын және құрылғыларын, өрт сөндіру жүйесін және қауіпсіздіктің басқа жүйелерін пайдалану жағдайында ұстау,</p> <p>в. Апат жағдайында кемедегі барлық тұлғаларды қорғау үшін қолдану қажетті іс-әрекеттер,</p> <p>г. Өрттен, жарылыстан, соғылудан және тұрып қалудан кейін кемені құтқару және зақымдану салдарын жою бойынша іс-әрекеттер;</p>

	<p>4. Апатты және басқа төтенше жағдайларда іс-әрекеттердің жоспарын және Кеме өміршендігіне күресу бойынша нұсқаулыққа сәйкес кеме өміршендігіне күресу бойынша сұлбаларды әзірлеу;</p> <p>5. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру және басшылық ету.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. Тұрақтылық және батпағандық туралы ақпаратты меңгеру;</p> <p>2. Кеме қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша шаралар (кеменің тұрақтылығын жақсарту және теңіз әрекеттерінен кеменің жалпы қорғанысын қамтамасыз ету);</p> <p>3. Кеме құрылымын түсіну, кеме өміршендігіне күресу құралдарын қоса, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдары;</p> <p>4. Жазатайым оқиғаларда алғашқы медициналық көмекті көрсету бойынша ережелер.</p>
КӘСІП КАРТОЧКАСЫ: «Капитан»	
Код	3142 «Капитандар және лоцмандар»
Кәсіп	Капитан
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	<p>6.</p> <p>Жоғары білім, Бакалавриат, резидентура, практикалық тәжірибе</p>
БА бойынша біліктілік деңгейі	<p>Жоғары арнайы білім, кеме капитанының дипломы, белгіленген тәртіпте заңнамамен бекітілген кеме капитанына қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес өзен кемелерінде капитан лауазымындағы жұмыс өтілі 3 жылдан кем емес болуы. Қазақстан Республикасының азаматтығы және денсаулықтың жағдайы бойынша кеме капитаны ретінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы тиісті медициналық комиссияның қорытындысы болуы</p>
Еңбек функциялары	1) Басқару деңгейінде кеме жүргізу;
	2) Басқару деңгейінде жүктерді орналастыру, тасымалдау және түсіру;
	3) Кеме операцияларына команда беру және адамдарға қамқорлық жасау.
<p>1 еңбек функциясы:</p> <p>Басқару деңгейінде кеме жүргізу</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Навигациялық және синоптикалық карталарды пайдалану.</p> <p>2. Төмендегіні назарға алып, су жолдарын салудың тиісті әдістерін қолданумен кез келген шарттарда рейсті жоспарлау және кеме жүргізу:</p> <p>а. Тығыздалған сулар;</p> <p>б. Метеорологиялық жағдайлар;</p> <p>в. Мұздар;</p> <p>г. Шектеулі көрініс;</p> <p>д. Қозғалысты бөлу жүйелері;</p> <p>е. КҚБЖ аудандары;</p> <p>3. Әр түрлі шарттарда орналасқан орнын келесі әдістермен анықтау:</p>

	<p>а. Астрономиялық әдістер;</p> <p>б. Жағалау бағыт көрсеткіштерін пайдалану, тиісті карталарды, теңізде жүрушілерге хабарландыруды және орналасқан орнын анықтау дәлдігін бағалау үшін басқа құралдарды қоса пайдалану;</p> <p>в. Радионавигациялық құралдардың жұмыстары ұстанымдарын, шектеулерін, қате көздерін жақсы білу негізінде заманауи радионавигациялық құралдарын пайдалану, дұрыс емес көрсеткіштерді анықтау және орналасқан орнын дәл анықтау үшін түзету әдістерін меңгеру;</p> <p>4. Белгіленген стандарттарға сәйкес іздестіру-құтқару операцияларын ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>5. Кемелердегі қызметті ұйымдастыру бойынша негізгі кестелерді бекіту;</p> <p>6. Жүріс вахтасын және жалпы кеме қызметін ұйымдастыру және жүргізу, жүзу қауіпсіздігін, кемең және ернеудегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p> <p>7. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден, радиолокатор, АРОҚ және ЭКНАЖ қоса алынатын навигациялық ақпаратты бағалау;</p> <p>8. Дабылдар бойынша кестелерге сәйкес экипаж әрекеттерін ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>9. Әр түрлі гидрометеорологиялық және навигациялық шарттарында кемеңі басқару, икемді жүру;</p> <p>10. Кемеңің күш қондырғыларының жұмыс ұстанымдарын және техникалық сипаттамаларын меңгеру, сондай-ақ жолдың барлық бағытына кемеңің қауіпсіз жылдамдығын таңдау үшін қозғалтқыш қондырғысының ара қашықтан басқару жүйесін меңгеру.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. Ішкі су көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 06 шілдедегі заңы</p> <p>2. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 15 маусымдағы Су кодексі;</p> <p>3. «Кемелердегі қызмет жарғысы» Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму жөніндегі министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы бұйрығы;</p> <p>4. «Ішкі су жолдары бойынша жүзу ережелері» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 22 шілдедегі қаулысы;</p> <p>5. «Қазақстан Республикасы Кемелердің мемлекеттік тізілімінде мемлекеттік тіркелуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарына диплом беру және аттестаттау ережелері» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму бойынша министрінің м.а. 2015 жылғы 27 наурыздағы бұйрығы;</p> <p>6. Кеме қатынасы бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге құқықтық актілер, әдістемелік және орындалатын жұмыс мәселелері, еңбекті ұйымдастыру</p>

	<p>негіздері бойынша басқа әдістемелік материалдар; 7. Навигациялық құралдар және навигациялық-гидрографиялық, гидрометеорологиялық, геофизикалық, астрономиялық және әр түрлі анықтамалық деректерден тұратын кеме жүргізуге арналған басқа да басылымдар; 8. Навигациялық аспаптар және карталар; 9. Штаттық құтқару құралдары.</p>
<p>2-еңбек функциясы</p> <p>Басқару деңгейінде жүктерді орналастыру, тасымалдау және түсіру</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Жүк жоспарын әзірлеу және басқару:</p> <p>а. Жүктерді қауіпсіз өндіру, орналастыру, бекіту және тасымалдауға қатысты тиісті ережелерді, кодексті және стандарттарды қолдану.</p> <p>б. Корпус кернеулерін есептеуге арналған құрылғыларды, әсіресе, деректер қорын пайдаланатын автоматты жабдықтың тұрақтылық және дифферент диаграмаларын пайдалану, сондай-ақ корпустың кернеуін қолданыстағы шектерде ұстау үшін жүктеу және балласт салу ережелерін білу.</p> <p>в. Кемелерде жүктерді, әсіресе, кемеңіздің жүк құрылғыларын және жүкті бекітуге арналған жабдықты орналастыру және бекіту.</p> <p>г. Жүктерді орналастыру және бекітудің қауіпсіз практикасы кодексінде көрсетілген жүктердің тасымалдауына ерекше назар салумен тиеу-түсіру операциялар.</p> <p>д. Танкердегі операциялар.</p> <p>е. Жүктерді салуға, рейс кезінде күтуге және түсіруге қатысты кемеде қол жетімді барлық деректерді пайдалану.</p> <p>ж. Тиісті нормативтік құжаттардың қағидаларына сәйкес жүктерді қауіпсіз өңдеу рәсімін орнату.</p> <p>з. Кеме және терминал персоналдары арасындағы өзара қатынасуды жақсарту және тиімді қатынасу.</p> <p>5. Жүк жайларының, люкпен жабулардың және балласт салатын танктердің анықталған ақауларын және зақымдануларын бағалау;</p> <p>6. Жүктелетін кемелерге тотының, тозғандықтың және жүктерді дұрыс өңдемеудің зиянды ықпалының алдын алу.</p> <p>7. Қауіпті жүктердің тасымалдауын жүзеге асыру:</p> <p>а. Қауіпті және зиянды жүктердің тасымалдауын ұйымдастыру;</p> <p>б. Тиеу және түсіргізу кезінде сақтану шараларын меңгеру, рейс кезінде жүктерге тиісті қарау.</p> <p>Білімі:</p> <p>1. Отырғызуға және тұрақтылыққа жүк және жүк операцияларының ықпалы.</p> <p>2. Жүкті кемелердің пайдалану және құрылымдық шектеулер.</p> <p>3. Стандартты жүкті кемелердің ең маңызды құрылымдық элементтерінің бекімдігі тұрғысынан шектеулер.</p> <p>4. Қауіпті жүктерді тасымалдау бойынша ережелер,</p>

	<p>талаптар, кодекстер және ұсынымдар.</p> <p>5. «Қоршаған ортаны қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.</p> <p>6. Жүктерді орналастырудың және бекітудің қауіпсіз практикасының кодексі.</p>
<p>3 еңбек функциясы:</p> <p>Кеме операцияларына команда беру және адамдарға қамқорлық көрсету.</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Корпустағы отырғызу, тұрақтылық пен кернеуге бақылау жасау:</p> <p>а. Кеменің операцияларын тиімді басқару үшін отырғызуға, тұрақтылыққа әсер ететін факторлардың, теориялар мен кеме құрылғысының негізгі ұстанымдарын қолдану,</p> <p>б. Қауіпсіз отырғызуды және тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қолдану;</p> <p>2. Су көлігі мен су ресурстары саласындағы Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарын, суда адам өмірін сақтауды, су ортасын, экологиялық қауіпсіздікті қорғауды қамтамасыз ету бойынша шаралар орындалуын сақтау және бақылау;</p> <p>3. Кеме жолаушыларының және экипаж мүшелерінің қауіпсіздігін, құтқару құралдарының және өрт сөндіру жүйесі құрылғыларының және қауіпсіздіктің басқа жүйелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету:</p> <p>а. Өртпен және кеме қалдыруымен күресу бойынша оқуларды ұйымдастыру,</p> <p>б. Құтқару құралдарын және құрылғыларын, өрт сөндіру жүйесін және қауіпсіздіктің басқа жүйелерін пайдалану жағдайында ұстау,</p> <p>в. Апат жағдайында кемедегі барлық тұлғаларды қорғау үшін қолдану қажетті іс-әрекеттер,</p> <p>г. Өрттен, жарылыстан, соғылудан және тұрып қалудан кейін кемені құтқару және зақымдану салдарын жою бойынша іс-әрекеттер;</p> <p>4. Апатты және басқа төтенше жағдайларда іс-әрекеттердің жоспарын және Кеме өміршендігіне күресу бойынша нұсқаулыққа сәйкес кеме өміршендігіне күресу бойынша сұлбаларды әзірлеу;</p> <p>5. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру және басшылық ету.</p> <p>Білімі:</p> <p>1. Тұрақтылық және батпағандық туралы ақпаратты меңгеру;</p> <p>2. Кеме қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша шаралар (кеменің тұрақтылығын жақсарту және теңіз әрекеттерінен кеменің жалпы қорғанысын қамтамасыз ету);</p> <p>3. Кеме құрылымын түсіну, кеме өміршендігіне күресу құралдарын қоса, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдары;</p> <p>4. Жазатайым оқиғаларда алғашқы медициналық көмекті көрсету бойынша ережелер.</p>

КӘСІП КАРТОЧКАСЫ: «Капитан»	
Код	3142 «Капитандар және лоцмандар»
Кәсіп	Капитан
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	7. Жоғары оқу орнынан кейінгі білім, Магистратура (бакалавриаттың меңгерілген бағдарламасы негізінде), практикалық тәжірибе. Бакалавриат және қосымша кәсіптік білім, практикалық тәжірибе
БА бойынша біліктілік деңгейі	Жоғары арнайы білім, кеме капитанының дипломы, белгіленген тәртіпте заңнамамен бекітілген кеме капитанына қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес өзен кемелерінде капитан лауазымындағы жұмыс өтілі 5 жылдан кем емес болуы. Қазақстан Республикасының азаматтығы және денсаулықтың жағдайы бойынша кеме капитаны ретінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы тиісті медициналық комиссияның қорытындысы болуы
Еңбек функциялары	1) Басқару деңгейінде кеме жүргізу;
	2) Басқару деңгейінде жүктерді орналастыру, тасымалдау және түсіру;
	3) Кеме операцияларына команда беру және адамдарға қамқорлық жасау.
1 еңбек функциясы: Басқару деңгейінде кеме жүргізу	Білігі мен дағдылары: 1. Навигациялық және синоптикалық карталарды пайдалану. 2. Төмендегіні назарға алып, су жолдарын салудың тиісті әдістерін қолданумен кез келген шарттарда рейсті жоспарлау және кеме жүргізу: а. Тығыздалған сулар; б. Метеорологиялық жағдайлар; в. Мұздар; г. Шектеулі көрініс; д. Қозғалысты бөлу жүйелері; е. КҚБЖ аудандары; 3. Әр түрлі шарттарда орналасқан орнын келесі әдістермен анықтау: а. Астрономиялық әдістер; б. Жағалау бағыт көрсеткіштерін пайдалану, тиісті карталарды, теңізде жүрушілерге хабарландыруды және орналасқан орнын анықтау дәлдігін бағалау үшін басқа құралдарды қоса пайдалану; в. Радионавигациялық құралдардың жұмыстары ұстанымдарын, шектеулерін, қате көздерін жақсы білу негізінде заманауи радионавигациялық құралдарын пайдалану, дұрыс емес көрсеткіштерді анықтау және орналасқан орнын дәл анықтау үшін түзету әдістерін меңгеру; 4. Белгіленген стандарттарға сәйкес іздестіру-құтқару операцияларын ұйымдастыру және басшылық ету; 5. Кемелердегі қызметті ұйымдастыру бойынша

	<p>негізгі кестелерді бекіту;</p> <p>6. Жүріс вахтасын және жалпы кеме қызметін ұйымдастыру және жүргізу, жүзу қауіпсіздігін, кемеңің және ернеудегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;</p> <p>7. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден, радиолокатор, АРОҚ және ЭКНАЖ қоса алынатын навигациялық ақпаратты бағалау;</p> <p>8. Дабылдар бойынша кестелерге сәйкес экипаж әрекеттерін ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>9. Әр түрлі гидрометеорологиялық және навигациялық шарттарында кемеңің басқару, икемді жүру;</p> <p>10. Кемеңің күш қондырғыларының жұмыс ұстанымдарын және техникалық сипаттамаларын меңгеру, сондай-ақ жолдың барлық бағытына кемеңің қауіпсіз жылдамдығын таңдау үшін қозғалтқыш қондырғысының ара қашықтан басқару жүйесін меңгеру.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. Ішкі су көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 06 шілдедегі заңы</p> <p>2. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 15 маусымдағы Су кодексі;</p> <p>3. «Кемелердегі қызмет жарғысы» Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму жөніндегі министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы бұйрығы;</p> <p>4. «Ішкі су жолдары бойынша жүзу ережелері» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 22 шілдедегі қаулысы;</p> <p>5. «Қазақстан Республикасы Кемелердің мемлекеттік тізілімінде мемлекеттік тіркелуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарына диплом беру және аттестаттау ережелері» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму бойынша министрінің м.а. 2015 жылғы 27 наурыздағы бұйрығы;</p> <p>6. Кеме қатынасы бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге құқықтық актілер, әдістемелік және орындалатын жұмыс мәселелері, еңбекті ұйымдастыру негіздері бойынша басқа әдістемелік материалдар;</p> <p>7. Навигациялық құралдар және навигациялық-гидрографиялық, гидрометеорологиялық, геофизикалық, астрономиялық және әр түрлі анықтамалық деректерден тұратын кеме жүргізуге арналған басқа да басылымдар;</p> <p>8. Навигациялық аспаптар және карталар;</p> <p>9. Штаттық құтқару құралдары.</p>
<p>2-еңбек функциясы</p> <p>Басқару деңгейінде жүктерді орналастыру, тасымалдау және түсіру</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Жүк жоспарын әзірлеу және басқару:</p> <p>а. Жүктерді қауіпсіз өндіру, орналастыру, бекіту және тасымалдауға қатысты тиісті ережелерді, кодексті және стандарттарды қолдану.</p> <p>б. Корпус кернеулерін есептеуге арналған құрылғыларды, әсіресе, деректер қорын пайдаланатын</p>

	<p>автоматты жабдықтың тұрақтылық және дифферент диаграмаларын пайдалану, сондай-ақ корпустың кернеуін қолданыстағы шектерде ұстау үшін жүктеу және балласт салу ережелерін білу.</p> <p>в. Кемелерде жүктерді, әсіресе, кемеңің жүк құрылғыларын және жүкті бекітуге арналған жабдықты орналастыру және бекіту.</p> <p>г. Жүктерді орналастыру және бекітудің қауіпсіз практикасы кодексінде көрсетілген жүктердің тасымалдауына ерекше назар салумен тиеу-түсіру операциялар.</p> <p>д. Танкердегі операциялар.</p> <p>е. Жүктерді салуға, рейс кезінде күтуге және түсіруге қатысты кемеде қол жетімді барлық деректерді пайдалану.</p> <p>ж. Тиісті нормативтік құжаттардың қағидаларына сәйкес жүктерді қауіпсіз өңдеу рәсімін орнату.</p> <p>з. Кеме және терминал персоналдары арасындағы өзара қатынасыды жақсарту және тиімді қатынасу.</p> <p>2. Жүк жайларының, люкпен жабулардың және балласт салатын танктердің анықталған ақауларын және зақымдануларын бағалау;</p> <p>3. Жүктелетін кемелерге тотының, тозғандықтың және жүктерді дұрыс өңдемеудің зиянды ықпалының алдын алу.</p> <p>4. Қауіпті жүктердің тасымалдауын жүзеге асыру:</p> <p>а. Қауіпті және зиянды жүктердің тасымалдауын ұйымдастыру;</p> <p>б. Тиеу және түсіргізу кезінде сақтану шараларын меңгеру, рейс кезінде жүктерге тиісті қарау.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. Отырғызуға және тұрақтылыққа жүк және жүк операцияларының ықпалы.</p> <p>2. Жүкті кемелердің пайдалану және құрылымдық шектеулер.</p> <p>3. Стандартты жүкті кемелердің ең маңызды құрылымдық элементтерінің бекімдігі тұрғысынан шектеулер.</p> <p>4. Қауіпті жүктерді тасымалдау бойынша ережелер, талаптар, кодекстер және ұсынымдар.</p> <p>5. «Қоршаған ортаны қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.</p> <p>6. Жүктерді орналастырудың және бекітудің қауіпсіз практикасының кодексі.</p>
<p>3 еңбек функциясы:</p> <p>Кеме операцияларына команда беру және адамдарға қамқорлық көрсету.</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Корпустағы отырғызу, тұрақтылық пен кернеуге бақылау жасау:</p> <p>а. Кемеңің операцияларын тиімді басқару үшін отырғызуға, тұрақтылыққа әсер ететін факторлардың, теориялар мен кеме құрылғысының негізгі ұстанымдарын қолдану,</p> <p>б. Қауіпсіз отырғызуды және тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қолдану;</p>

	<p>2. Су көлігі мен су ресурстары саласындағы Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарын, суда адам өмірін сақтауды, су ортасын, экологиялық қауіпсіздікті қорғауды қамтамасыз ету бойынша шаралар орындалуын сақтау және бақылау;</p> <p>3. Кеме жолаушыларының және экипаж мүшелерінің қауіпсіздігін, құтқару құралдарының және өрт сөндіру жүйесі құрылғыларының және қауіпсіздіктің басқа жүйелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету:</p> <p>а. Өртпен және кеме қалдыруымен күресу бойынша оқуларды ұйымдастыру,</p> <p>б. Құтқару құралдарын және құрылғыларын, өрт сөндіру жүйесін және қауіпсіздіктің басқа жүйелерін пайдалану жағдайында ұстау,</p> <p>в. Апат жағдайында кемедегі барлық тұлғаларды қорғау үшін қолдану қажетті іс-әрекеттер,</p> <p>г. Өрттен, жарылыстан, соғылудан және тұрып қалудан кейін кеме мен құтқару және зақымдану салдарын жою бойынша іс-әрекеттер;</p> <p>4. Апатты және басқа төтенше жағдайларда іс-әрекеттердің жоспарын және Кеме өміршендігіне күресу бойынша нұсқаулыққа сәйкес кеме өміршендігіне күресу бойынша сұлбаларды әзірлеу;</p> <p>5. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру және басшылық ету.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. Тұрақтылық және батпағандық туралы ақпаратты меңгеру;</p> <p>2. Кеме қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша шаралар (кеменің тұрақтылығын жақсарту және теңіз әрекеттерінен кемеңің жалпы қорғанысын қамтамасыз ету);</p> <p>3. Кеме құрылымын түсіну, кеме өміршендігіне күресу құралдарын қоса, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдары;</p> <p>4. Жазатайым оқиғаларда алғашқы медициналық көмекті көрсету бойынша ережелер.</p>
КӘСІП КАРТОЧКАСЫ: «Капитан»	
Код	3142 «Капитандар және лоцмандар»
Кәсіп	Капитан
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	<p>8.</p> <p>Жоғары оқу орнынан кейінгі білім (тиісті мамандық бойынша магистрдің академиялық дәрежесін алуға апаратын бағдарламалар, философия докторлары (PhD), профиль бойынша докторлар және/немесе практикалық тәжірибе). Магистрді немесе маманды дайындаудың негізгі бағдарлама, қосымша кәсіби білім, практикалық тәжірибе және салалық, салааралық, халықаралық деңгейдегі қоғамдық-кәсіптік тану. PhD докторантурасы, PhD докторының ғылыми дәрежесі, ғылымдар үміткері, ғылымдар докторы, практикалық тәжірибе.</p>

<p>БА бойынша біліктілік деңгейі</p>	<p>Жоғары арнайы білім, кеме капитанының дипломы, белгіленген тәртіпте заңнамамен бекітілген кеме капитанына қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес өзен кемелерінде капитан лауазымында 5 жылдан кем емес және теңіз әкімшілігінде 3 жылдан кем емес жұмыс өтілі болуы. Қазақстан Республикасының азаматтығы және денсаулықтың жағдайы бойынша кеме капитаны ретінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы тиісті медициналық комиссияның қорытындысы болуы</p>
<p>Еңбек функциялары</p>	<p>1) Басқару деңгейінде кеме жүргізу; 2) Басқару деңгейінде жүктерді орналастыру, тасымалдау және түсіру; 3) Кеме операцияларына команда беру және адамдарға қамқорлық жасау.</p>
<p>1 еңбек функциясы: Басқару деңгейінде кеме жүргізу</p>	<p>Білігі мен дағдылары: 1. Навигациялық және синоптикалық карталарды пайдалану. 2. Төмендегіні назарға алып, су жолдарын салудың тиісті әдістерін қолданумен кез келген шарттарда рейсті жоспарлау және кеме жүргізу: а. Тығыздалған сулар; б. Метеорологиялық жағдайлар; в. Мұздар; г. Шектеулі көрініс; д. Қозғалысты бөлу жүйелері; е. КҚБЖ аудандары; 3. Әр түрлі шарттарда орналасқан орнын келесі әдістермен анықтау: а. Астрономиялық әдістер; б. Жағалау бағыт көрсеткіштерін пайдалану, тиісті карталарды, теңізде жүрушілерге хабарландыруды және орналасқан орнын анықтау дәлдігін бағалау үшін басқа құралдарды қоса пайдалану; в. Радионавигациялық құралдардың жұмыстары ұстанымдарын, шектеулерін, қате көздерін жақсы білу негізінде заманауи радионавигациялық құралдарын пайдалану, дұрыс емес көрсеткіштерді анықтау және орналасқан орнын дәл анықтау үшін түзету әдістерін меңгеру; 4. Белгіленген стандарттарға сәйкес іздестіру-құтқару операцияларын ұйымдастыру және басшылық ету; 5. Кемелердегі қызметті ұйымдастыру бойынша негізгі кестелерді бекіту; 6. Жүріс вахтасын және жалпы кеме қызметін ұйымдастыру және жүргізу, жүзу қауіпсіздігін, кеменің және ернеудегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету; 7. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден, радиолокатор, АРОҚ және ЭКНАЖ қоса алынатын навигациялық ақпаратты бағалау; 8. Дабылдар бойынша кестелерге сәйкес экипаж</p>

	<p>әрекеттерін ұйымдастыру және басшылық ету;</p> <p>9. Әр түрлі гидрометеорологиялық және навигациялық шарттарында кемеңі басқару, икемді жүру;</p> <p>10. Кемеңің күш қондырғыларының жұмыс ұстанымдарын және техникалық сипаттамаларын меңгеру, сондай-ақ жолдың барлық бағытына кемеңің қауіпсіз жылдамдығын таңдау үшін қозғалтқыш қондырғысының ара қашықтан басқару жүйесін меңгеру.</p>
	<p>Білімі:</p> <p>1. Ішкі су көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 06 шілдедегі заңы</p> <p>2. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 15 маусымдағы Су кодексі;</p> <p>3. «Кемелердегі қызмет жарғысы» Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму жөніндегі министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы бұйрығы;</p> <p>4. «Ішкі су жолдары бойынша жүзу ережелері» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 22 шілдедегі қаулысы;</p> <p>5. «Қазақстан Республикасы Кемелердің мемлекеттік тізілімінде мемлекеттік тіркелуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарына диплом беру және аттестаттау ережелері» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму бойынша министрінің м.а. 2015 жылғы 27 наурыздағы бұйрығы;</p> <p>6. Кеме қатынасы бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге құқықтық актілер, әдістемелік және орындалатын жұмыс мәселелері, еңбекті ұйымдастыру негіздері бойынша басқа әдістемелік материалдар;</p> <p>7. Навигациялық құралдар және навигациялық-гидрографиялық, гидрометеорологиялық, геофизикалық, астрономиялық және әр түрлі анықтамалық деректерден тұратын кеме жүргізуге арналған басқа да басылымдар;</p> <p>8. Навигациялық аспаптар және карталар;</p> <p>9. Штаттық құтқару құралдары.</p>
<p>2-еңбек функциясы</p> <p>Басқару деңгейінде жүктерді орналастыру, тасымалдау және түсіру</p>	<p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Жүк жоспарын әзірлеу және басқару:</p> <p>а. Жүктерді қауіпсіз өндіру, орналастыру, бекіту және тасымалдауға қатысты тиісті ережелерді, кодексті және стандарттарды қолдану.</p> <p>б. Корпус кернеулерін есептеуге арналған құрылғыларды, әсіресе, деректер қорын пайдаланатын автоматты жабдықтың тұрақтылық және дифферент диаграмаларын пайдалану, сондай-ақ корпусның кернеуін қолданыстағы шектерде ұстау үшін жүктеу және балласт салу ережелерін білу.</p> <p>в. Кемелерде жүктерді, әсіресе, кемеңің жүк құрылғыларын және жүкті бекітуге арналған жабдықты орналастыру және бекіту.</p> <p>г. Жүктерді орналастыру және бекітудің қауіпсіз</p>

	<p>практикасы кодексінде көрсетілген жүктердің тасымалдауына ерекше назар салумен тиеу-түсіру операциялар.</p> <p>д. Танкердегі операциялар.</p> <p>е. Жүктерді салуға, рейс кезінде күтуге және түсіруге қатысты кемеде қол жетімді барлық деректерді пайдалану.</p> <p>ж. Тиісті нормативтік құжаттардың қағидаларына сәйкес жүктерді қауіпсіз өңдеу рәсімін орнату.</p> <p>з. Кеме және терминал персоналдары арасындағы өзара қатынасуды жақсарту және тиімді қатынасу.</p> <p>2. Жүк жайларының, люкпен жабулардың және балласт салатын танктердің анықталған ақауларын және зақымдануларын бағалау;</p> <p>3. Жүктелетін кемелерге тотының, тозғандықтың және жүктерді дұрыс өңдемеудің зиянды ықпалының алдын алу.</p> <p>4. Қауіпті жүктердің тасымалдауын жүзеге асыру:</p> <p>а. Қауіпті және зиянды жүктердің тасымалдауын ұйымдастыру;</p> <p>б. Тиеу және түсіргізу кезінде сақтану шараларын меңгеру, рейс кезінде жүктерге тиісті қарау.</p>
<p>3 еңбек функциясы:</p> <p>Кеме операцияларына команда беру және адамдарға қамқорлық көрсету.</p>	<p>Білімі:</p> <p>1. Отырғызуға және тұрақтылыққа жүк және жүк операцияларының ықпалы.</p> <p>2. Жүкті кемелердің пайдалану және құрылымдық шектеулер.</p> <p>3. Стандартты жүкті кемелердің ең маңызды құрылымдық элементтерінің бекімдігі тұрғысынан шектеулер.</p> <p>4. Қауіпті жүктерді тасымалдау бойынша ережелер, талаптар, кодекстер және ұсынымдар.</p> <p>5. «Қоршаған ортаны қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.</p> <p>6. Жүктерді орналастырудың және бекітудің қауіпсіз практикасының кодексі.</p> <p>Білігі мен дағдылары:</p> <p>1. Корпустағы отырғызу, тұрақтылық пен кернеуге бақылау жасау:</p> <p>а. Кеменің операцияларын тиімді басқару үшін отырғызуға, тұрақтылыққа әсер ететін факторлардың, теориялар мен кеме құрылымының негізгі ұстанымдарын қолдану,</p> <p>б. Қауіпсіз отырғызуды және тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қолдану;</p> <p>2. Су көлігі мен су ресурстары саласындағы Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарын, суда адам өмірін сақтауды, су ортасын, экологиялық қауіпсіздікті қорғауды қамтамасыз ету бойынша шаралар орындалуын сақтау және бақылау;</p> <p>3. Кеме жолаушыларының және экипаж мүшелерінің қауіпсіздігін, құтқару құралдарының және өрт сөндіру жүйесі құрылғыларының және қауіпсіздіктің басқа</p>

	<p>жүйелерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету:</p> <p>а. Өртпен және кеме қалдыруымен күресу бойынша оқуларды ұйымдастыру,</p> <p>б. Құтқару құралдарын және құрылғыларын, өрт сөндіру жүйесін және қауіпсіздіктің басқа жүйелерін пайдалану жағдайында ұстау,</p> <p>в. Апат жағдайында кемедегі барлық тұлғаларды қорғау үшін қолдану қажетті іс-әрекеттер,</p> <p>г. Өрттен, жарылыстан, соғылудан және тұрып қалудан кейін кеме мені құтқару және зақымдану салдарын жою бойынша іс-әрекеттер;</p> <p>4. Апатты және басқа төтенше жағдайларда іс-әрекеттердің жоспарын және Кеме өміршендігіне күресу бойынша нұсқаулыққа сәйкес кеме өміршендігіне күресу бойынша сұлбаларды әзірлеу;</p> <p>5. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру және басшылық ету.</p>	
	<p>Білімі:</p> <p>1. Тұрақтылық және батпағандық туралы ақпаратты меңгеру;</p> <p>2. Кеме қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша шаралар (кеменің тұрақтылығын жақсарту және теңіз әрекеттерінен кемеңің жалпы қорғанысын қамтамасыз ету);</p> <p>3. Кеме құрылымын түсіну, кеме өміршендігіне күресу құралдарын қоса, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдары;</p> <p>4. Жазатайым оқиғаларда алғашқы медициналық көмекті көрсету бойынша ережелер.</p>	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Жақсы денсаулық Өзін ұстай білушілік, өзін басқара алатындық, өзін ұйымдастыра алатындық Ұйымдастыру, коммуникативтік, талдамалы қабілеттер	
СБШ шеңберінде басқа кәсіптермен байланыс	Лоцман	Штурман
	3142	3142
Кәсіби стандарттың техникалық деректері		
Әзірленді	«Фактор» жүйелік зерттеулер компаниясы»	
Нұсқа нөмірі және шығару жылы	1-нұсқа, 2015 жыл	
Болжамды қайта қарау күні	2018 жыл	

«Ішкі су жолдарында кеме жүргізу»
кәсіби стандартына
2-қосымша

Кәсіби біліктіліктің картасы *

Қызметкердің кәсібі	Біліктіліктің ұлттық шеңберіне (біліктіліктердің салалық шеңберіне) сәйкес біліктілік деңгейі
Капитан	8-нші
Капитан	7- нші
Капитан	6- нші
Лоцман	
Капитан	5- нші
Лоцман	
Лоцман	4- нші
Штурман	
Лоцман	3- нші
Штурман	
-	2- нші
-	1- нші

* Кәсіптер 2015 жылғы біліктіліктердің қолданыстағы ұлттық шеңберіне сәйкес